

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAIŠVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXVIII Kaina 25 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, BIRŽELIS — JUNE 8, 1984

Nr. 114

Aušra. Nr. 33(73)

Ką daryti su Maironiu?

(Tęsinys)

Ne. Šitokie patarimai šiandien netinka. Šiandien ne „žemė, kame nuo amžių tėvai gyveno“ reikia mylėti, bet plačiąją tėvynę, rusų imperiją, net šaltus Sibiro plotus, į kuriuos ne gyventi, bet mirti tėvai buvo tremiami. Mylėti gimtąją žemę — tai vietinis, parapijinis, niekingas patriotizmas, siauras nacionalizmas. Geriau jau platus, imperialistinis šovinizmas, o ne siauras nacionalizmas... „Mylėk jos kalbą...“

O kam? Juk tai maža, tik kelių milijonų žmonių vartojama kalba. Kodėl ją ypatingai mylėti, kam daug dėmesio kreipti? Vertiau gerai išmokyti, įsisavinti, pamilti didžiąją rusų kalbą. Ja kalbėjo Leninas, jos mokėsi Marksas... Tad ir kalbama, rašoma, raginama greičiau įsisavinti šią kalbą, tobulinti jos dėstymą, ugdyti jos igudžius. Vaikučiai, dar gerai neįsmokę gimtosios kalbos, jau vertiami laužyti liežuvį rusiškais žodžiais. Jos mokoma pradinėse klasėse, ji grūdama į vaikų darželius. Dedamos pastangos rusų kalbos sferą išplėsti aukštesiose ir specialiose vidurinėse mokyklose. Kai kurie dalykai dėstomi rusų kalba, studentai užversti rusiškais vadovėliais. Visoje eilėje įstaigų dokumentacija veda ma jau tik rusų kalba. O kur kalbos apie lietuvių kalbos meilę, kur skatinimas ją ugdyti, švarinti, tobulinti? Ar daugelyje mokyklų veikia gimtosios kalbos būreliai? Kokia pagarba, koks dėmesys

lietuvių kalbai Lietuvoje veikiančiose rusiškose mokyklose?

„Kas mums praeitį gražintų, ir jos garsą, ir jos galią?“

Praeitis? Ne! Tai nereikalingas, tai pavojingas dalykas. Visa tai, kas primena tuos laikus, „kai lietuvis netikėjo, jog belaisvis bus“, kenkia tautų draugystei, komunizmo statybai, ateities kūrimui. Kas daugiau domisi praeitimi, vadinasi, ją idealizuoja. Ir bendrai, ten, toje praeityje, galima rasti labai daug nepageidaujamų, mūsų dienas primenančių dalykų. „Nusi-metusi buržuazijos jungą lietuvių tauta savanoriškai visiems laikams įsijungė į broliškų tautų šeimą“, sakoma šiandien. O iš istorijos puslapių kyšteli carienės Jakaterinos II veidas ir pasigirsta panašūs įrodinėjimai: „Tai nuo amžių rusiškos žemės, teisėtai grįžta į rusišką valstybę“. Vakarų kraštas ir didesne pirmųkščių gyventojų dalimi, ir istoriškai, ja teise yra rusų žemė, nuo amžių paveldėta Rusijos valdovų — patvirtina ir Muravjovas Korikas. „Lietuva nuo seniausių laikų sudarė vieną istisą Rusijos žemę“, — pritaria kitas to meto rusų valdininkas, mokslų apygardos globėjas Kornilovas. Tą pačią „tiesą“ tik truputį kitais žodžiais 1940 m. vasarą pakartoja TSRS užsienio reikalų komisaras Molotovas, kalbėdamas su tuometiniu Lietuvos ministrų kabineto pirmininku ir užsienio reikalų ministru Krėve-Mickevičium.

(Bus daugiau)

Žvilgsnis į rusus sukakties proga

Chicago. — Kolumnistas Patrick J. Buchanan trečiadienio „Sun Times“ rašo apie sovietų pastangas menkinti Normandijos „D-Day“ invaziją. Sovietų propagandos mašina įrodinėja, kad Hitleris karą jau buvo pralaimėjęs, Raudonoji Armija jau buvo nulemusi karo pabaigą. Net ir Molotovo-Ribentropo paktas 1939 m. buvo deimantinis Stalino politikos žingsnis, davęs Rusijai laiko apsiginkluoti didžiąjam patriotiniam karui.

Autorius skelbia daug įstraukų iš Nikalojaus Tolstojaus 1981 m. knygos „Stalin's Secret War“. Tolstojus knygoje rašo, kad bolševizmas ir nacionalizmas yra tikri broliai. Stalinas bijojo Hitlerio, tačiau gėrėjosi jo metodais. Išties dešimtmetį Stalino politika siekė gerų santykių su Hitlerio Vokietija.

Pagal slapto protokolus, Stalinas ir Hitleris susitarė pasidalinti Lenkiją. Stalinui buvo duotos laisvos rankos Suomijoje, Baltijos mažose respublikose, buvo leista atimti iš Rumunijos Besarabiją. Hitleris užtai turėjo gauti žaliavų, ypač svarbus buvo naftos produktų tiekimas.

Kai Hitleris puolė Lenkiją, Stalinas palaukė, kol lenkų armija bus sutriuškinta, tada puolė Lenkiją. Tolstojus rašo, kad tarp vieno ir pusantro milijono lenkų buvo deportuoti į Sovietų Sąjungą. Per dvejus metus (1939-1941) 270,000 lenkų žuvo. Kai Berijos enka-vedistai suvirškino Lenkijos

rytinę dalį, Stalinas pradėjo persekioti Lietuvą, Latviją ir Estiją. 1940 m. Raudonoji Armija jau plėšikavo tose respublikose. Tuomet Stalinas atsisuko į Suomiją. Suomiai pasipriešino. Stalinas metė prieš Suomiją 600,000 vyrų ir 3,000 lėktuvų. Panašiai kaip Afganistane sovietai jau buvo parinkę kvailingą, kuris vadovautų naujam komunistiniam suomių režimui — Otto Ruusinen. Išėjo kitai, negu buvo planuota. Raudonoji Armija buvo primušta, apie 200,000 gavo galą Suomijoje.

Autorius rašo, jog nereikėtų pamiršti, kad vokiečių tankai, kurie brovėsi prie jūros Abbeville'į, važiuo su sovietų gazonu. Bombos, kurios sulgydino Rotterdamą, buvo gamintos su sovietų medvilne, o kulkos, kurios Dunkirke šaudė į britų kareivius, buvo gamintos iš sovietų nikelio. Stalino nusikaltimai prieš mažą tautų žmones neaprašomi, rašo Tolstojus. Stalinas tuo tarpu sveikino Hitlerį su pergalemis Vakaruose. Nenuostabu, kad Rytų Europa džingavo, kai Hitleris puolė Sovietų Sąjungą.

Stalinas net karo pabaigoje svajavo apie rusų-vokiečių sąjungą. Jis kalbėjo: kartu su vokiečiais mes būtume nenugalimi.

Autorius Buchanan iškelia tuos faktus ryšium su sąjungininkų invazijos Normandijoje 40 metų sukakties minėjimu.

Vyskupas Paulius Baltakis, OFM.

Paskirtas naujas lietuvis vyskupas

Naujas vyskupas lietuviams už Lietuvos

Džiaugdamasis kartu su visais lietuviams, pranešu gerą, ilgai ir kartais beviltiškai lauktą naujieną, kad dvasiniai patarnauti lietuviams už Lietuvos yra paskirtas naujas

vyskupas J. E. kun. Paulius Baltakis, OFM, Amerikos ir Kanados lietuvių pranciškonų provincijolas.

Vysk. Vincentas Brizgys

Vietnamas kaltina Kiniją agresija

Bangkokas. — Vietnamo radijas kaltina Kiniją nauja agresija. Per paskutinius du mėnesius Kinijos pasienyje žuvo šimtai civilių. Hanojaus radijas, kaip paprastai, žuvusių vadina: seneliais, moterimis ir vaikais. Per tą laiką Kinijos agresoriai iššovė į Vietnamo kaimus 130,000 artilerijos sviedinių, tačiau budrūs pasienio gynėjai atrėmė daugybę atakų ir išvedė iš kariuomenės eilų 5,500 užpuolikų, paskelbė Vietnamas.

Tailandijos stebėtojai praneša, kad Hanojaus radijas kasdien veda prieš Kiniją propagandinį karą, kasdien pranešinėja apie kinų agresijos veiksmus.

Maskva įspėja kinų ministerį

Maskva. — Sovietų Novosti spaudos agentūra komentuoja Kinijos gynybos ministro Zhang Aiping kelionę į Vakarų. Jis lankosi Prancūzijoje ir greit vyks į Washingtoną. Kinijos ministerio kelionė negali nerūpėti Sovietų Sąjungai, rašo agentūra. Vakaruose ministeris sieks naujų ginklų. Sovietai turės tinkamai atsilyti ir betkurį Amerikos ir Kinijos karinį bendradarbiavimą. Maskva neabejotinai ras tinkamą atsakymą, jei Kinijos-Amerikos karinis bendradarbiavimas sudarys grėsmę Sovietų Sąjungai ar jos sąjungininkams, rašo Novosti.

Aukšti sovietų svečiai Izraelyje

Tel Avivas. — Izraelyje vėl lankėsi, Izraelio - Sovietų Sąjungos draugystės draugijos pakviesta, septynių asmenų delegacija ir paminėjo sąjungininkų pergalės prieš nacius Vokietiją sukaktį. Sovietų

delegacijoje buvo Maskvos burmistro pavaduotojas Anatoly Kostanko, žinių agentūros „Novosti“ atstovas Vladimir Rukov ir Maskvos instituto Tarptautinių santykių reikalams direktorius Andrei Bulajev.

Izraelio reporteriai daugiausia klausinėjo svečius apie Olimpinių žaidynių boikotą.

Kinijos premjeras išvyko Europon

Pekinas. — Kinijos premjeras Zhao Ziyang išvyko į Vakarų Europą, kur jis aplankys Prancūziją, Belgiją, Švediją, Norvegiją, Daniją ir Italiją. Jo uždavinys išplėsti ekonominius ryšius su Europos šalimis ir panaikinti pasaulinio konflikto grėsmę, išlaikyti taiką, pasakė premjeras.

Kinija oficialiai yra nusi-stačiusi prieš naują Amerikos branduolinių raketų išdėstymą Vakarų Europoje, tačiau privačiuose pasikalbėjimuose Kinijos vadai pripažįsta, kad raketos reikalingos, bandant išlaikyti karinę pusiausvyrą.

Premjeras pareiškė korespondentams, kad Kinijai Europoje reikia paramos, ieškant naujų naftos šaltinių ir statant naujas branduolines jėgaines.

Lenkai kaliniai nenori emigruoti

Varšuva. — Lenkijos komunistinė vyriausybė turi nelengvą problemą su politiniais kaliniais. Septyni „Solidarumo“ vadai ir keturi KOR judėjimo vadai kalinami be teismo daugiau dvejų metų. Jiems valdžia siūlo emigruoti. Vidaus reikalų ministeris Kiszczak net žadėjo valdžios parama išvažiuoti ir įsikurti užsieniuose, tačiau kaliniai kategoriškai atsisako. Valdžia bando paveikti kalinius per katalikų Bažnyčią, net per Jungtinių Tautų vadovybę. KOR vadas Michnik atsakė,

TRUMPAI IŠ VISUR

— Egipte nežinomi piktdarai bandė nušauti Izraelio diplomata. Jis lengvai sužeistas, užpuolikai pabėgo.

— Izraelio okupuotose Golan aukštumose suimti keturi arabai, nelegaliai atvykę iš Sirijos.

— Haiti prezidentas pašalino 5 ministerius. Neseniai keliuose miestuose įvyko riaušės, protestuojant prieš maisto kainų pakėlimą.

— Vakarų Vokietijoje apie 1,500 žmonių demonstravo prieš Pietų Afrikos premjero Botha vizitą.

— Suomijos komunistų partijoje įvyko perversmas. Pirmininkas Kajanoja, artimas Kremliaus patikėtinis, buvo pašalintas, išrinktas Arvo Aalto. Kajanoja išmestas su savo rėmėjais iš politbiuro ir iš centro komiteto. Suomų partijos suvažiavime dalyvavo sovietų delegacija, vadovaujama politbiuro nario Michailo Solomencevo.

— Kolumbijos Distrikto apeliacinis teismas patvirtino karinės vadovybės draudimą kariuomenėje tarnaujantiems žydams nešioti tarnybos metu „jarmulkes“. Gynybos departamentas bylą buvo pralaimėjęs žemesniais teisme, kuris nusprendė, kad negalima laužyti žydų religinių tradicijų. Aukštesnis teismas 3-0 balsais nusprendė, kad kitų religijų kareiviai gali irgi pradėti reikalauti teisės dėvėti savo religinius drabužius. Bylą dėl jermulkų išklėdė Simcha Goldman, rabinas, o dabar psichologas aviacijos dalinyje Riverside, Kalif.

— Buv. prezidento Carterio žmona Rosalynn pareiškė, jog 1980 m. prie jos vyro pralaimėjimo rinkimuose daug prisidėjo sen. Edward Kennedy, kuris, pralaimėjęs kovą dėl nominacijos, suskaldė demokratų ir jie pralaimėjo Reaganui. Daug prie Carterio pralaimėjimo prisidėjo ir Irano valdžia, pagrobusi amerikiečius įkaitus.

— Butų ir miestų išvystymo departamentas pernai buvo paskelbęs, kad Amerikoje yra apie du milijonai benamių. Dabar skelbiama, kad jo išsamių tyrimų nustatyta, kad benamių yra tarp 250,000 ir 350,000. Didžiausią benamių grupę sudaro balti, viengungiai alkoholikai.

— Darbo sekretorius pasiūlė Kongresui priimti vasaros darbų įstatymą. Jau nuoliai per 5 mėnesius galėtų gauti apie 400,000 darbų, jei jie būtų dirbti už 2.50 dol. per val. Atlyginimų minimumas yra 3.35 dol. Daug darbų davių nesamdomi nepatyrusių darbininkų už tokį atlyginimą, tačiau samdytų už mažesnę algą. Darbo unijos tam siūlymui priešingos.

— Mozambiko sostinėje Maputo gyventojai penkias dienas buvo be elektros srovės, nes įvyko streikas. Darbininkų unijose įsigalėjo politinė opozicijos partija — Tautinė Mozambiko Rezistencija, kuri grasina sukelti streiką vandentiekio darbininkų tarpe ir geležinkeliečių unijoje.

— Sri Lankoje (Ceylone) tamilai nušovė tris policininkus.

— Kad jis būtų kiaušė, jei, pakilęs tėvyne, kalintas be jokio nusikaltimo dvejus metus, dabar sutiktų vykti į prancūzų Rivierą.

Pagerbė žuvusius Europos invazijoj

Colville. — Prezidentas Reaganas ir kitų septynių valstybių vadai pagerbė žuvusius Normandijos puolimuose, pagerbėtos invazijos, kurios 40 m. sukaktis minima, dalyvius, veteranus. Amerikiečių kapinėse prie išsikėlimo vietos palaidoti 9,380 jaunu vyrų.

Prezidentas Reaganas savo kalboje priminė, kad buvusiam kare žuvo ir 20 mil. sovietų žmonių. Jis tačiau paminėjo, kad rusų kariuomenė, kuri atžygiavo, kovodama su Hitlerio armijomis, ir Rytų Europą, ten ir pasiūlo nekviesta ir nenorima iki šių dienų, nors taika atėjo.

Prancūzų spauda stebisi, kad Prancūzijos prezidentas Mitterrandas savo trumpoje kalboje minėjo invazijos vadus: generolą Eisenhowerį ir britų generolą Montgomery, tačiau nepaminėjo laisvųjų prancūzų vado gen. Charles de Gaulle.

Prezidento Reagano kalboje buvo pabrėžta taika. Jis pasakė, kad Amerika nenori naujų karų. Amerika siekia sunaikinti tuos baisius ginklus, tačiau reikia kad Sovietų Sąjunga irgi norėtų žengti į tą tikslą.

Šie „D-Day“ minėjimai sukėlė nemalonias nuotaikas Vakarų Vokietijoje. Daugelis mano, kad į apeigas reikėjo

Mondale laimėjo

Minneapolis. — Buvęs viceprezidentas Walter Mondale trečiadienį vidurdienį paskelbė spaudos atstovams ir savo rėmėjams, kad pirminiai demokratų balsavimai baigėsi ir jis yra laimėtojas. Paskutinę pirminių rinkimų dieną jis laimėjo 210 naujų delegatų, iš jų 104 New Jersey valstijoje. Su tais delegatais Mondale turįs daugiau 1,967 delegatų, kurių reikia pirmajam balsavimui demokratų konvencijoje. Mondalio nominavimas garantuotas.

Daug žinių agentūrų ir viešosios opinijos tyrinėtojų pritaria Mondalui. Daug žymių demokratų partijos veikėjų, gubernatorių, kongresmenų, valstijų komitetų narių pripažino, kad pirminius rinkimus laimėjo Mondalis ir jis bus partijos kandidatas į prezidento vietą.

Su tuo dar nesutinka kitas kandidatas sen. Hart. Jis antradienio pirminiuose rinkimuose laimėjo 239 naujus delegatus. Nors jis turi delegatų apie 700 mažiau už Mondalį, jis žinąs, kad daug delegatų konvencijoje pereis į jo pusę. Jis žinąs, kad jis turi daugiau šansų nugalėti prezidentą Reaganą, negu Mondalis.

Kandidatas Mondalis ragino visus demokratų užmiršti kampanijos susikirtimus, baigti gintis ir vėl sudaryti vieningą, stiprią šeimą.

— Lenkijos sporto pareigūnas, kurio pavardė neskelbiama, papasakojo užsienio korespondentams, jog sovietų ir satelitinų šalių sporto pareigūnai buvo suvaziavę praėjusią savaitę ir nutarė neruošti „Raudonosios olimpiados“. Atskirose šalyse bus suruoštos atskirų sporto šakų varžybos. Poznanėje bus boksas ir penkiakova, o fechtavimo varžybos įvyks Dzonkovo, Lenkijoje.

pakviesti ir Vokietijos atstovus, nes invazija buvo prieš Hitlerį ir nacizmą, nuo kurio kentėjo ir Vokietija. Vokiečių televizija rodė minėjimo ceremonijų dalis, transliavo invazijos temomis pagamintus filmus, tačiau daugelis jaunesnių vokiečių jautė, kad ceremonijos nukreiptos prieš Vokietiją, kuri šiandien yra svarbi sąjungininkė Europos gynyboje. Ceremonijos pabrėžusios nuotaikas, kad yra „jie“ ir „mes“, pasakė istorikas M. Stuermer. Tokios ceremonijos tik sustiprina tuos politikus, kurie skatina Vokietijos neutralumą, pacifizmo teorijas. Padeda tiems, kurie norėtų matyti Vokietiją tarpinike tarp didžiųjų galybių.

Maskvos propaganda toliau bandė menkinti invazijos Normandijoje reikšmę. Reaganas norėjęs šių ceremonijų savo rinkiminės kampanijos reikalams. Jis bandęs įvairyti klytį tarp Vakarų Europos ir Sovietų Sąjungos, rašo Tass. Sovietų spauda toliau giriasi, kad tik rusai nugalėjo Hitlerį ir išvadavo visą Europą.

Indija užėmė sikhų šventyklą

New Delhi. — Indijos kariuomenė puolė švenčiausią sikhų tikėjimo Aukšinę šventyklą, kur slapstėsi sikhų sukilėlių vadai. Kariuomenės vadas Punoja provincijoje gen. Dayal paskelbė, kad kovose dėl šventyklos žuvo 250 sukilėlių ir 48 kareiviai. Sužeista 110 kareivių. Pasidavė dar 450 sikhų karių, atimta daug ginklų ir amunicijos.

Kituose provincijos miestuose žuvo 17 Indijos kareivių. Generolas Dayal pabrėžė, kad kariuomenės nuostoliai tokie nemaži todėl, kad vadovybė įsakė kareiviams nesunaikinti, kiek galima, šventyklas, kurios bokštai apkalta paukuotu variu.

Tarp žuvusių ir suimtų dar nėra vyriausio sukilimo kurstytojo ir vado Bhindranwale, kuris Indijoje vadinamas „sikhų Khomeiniu“. Jis ir dar penki radikalai žadėjo nusižudyti, jei grės pavojus patekti į nelaisvę. Jie dar slapstosi Aukšinės šventyklos labirintuose.

Kariuomenės vadas pabrėžė, kad dalinyje, kuris puolė šventyklą, buvo ir sikhų tikėjimo kareivių. Iš šių aukštesnių karininkų, kurie vadovavo puolimui, keturi buvę sikhai.

Apie 18 milijonų sikhų labai pasipiktinę, kad buvo sulaužyta sikhų šventovių neliečiamumo tradicija. Jau penki šimtai metų niekas nedrįsavo liesti sikhų maldos namų. Jokios kariuomenės niekad nebuvo įžengusios į šventyklą Amritsare. Sikhų politiniai vadai planuoja protestus visame pasaulyje.

Saulė teka 5:16, leidžiasi 8:23. Karšta, tvanku, vėjuoja, temperatūra dieną 90 l., naktį 75 l.

KALENDORIUS

Birželio 8 d.: Medardas, Kaliopė, Zostautas, Germinė. Birželio 9 d.: Efreimas, Pelagija, Gintas, Virilė. ORAS

SPORTO APŽVALGA

ŠALFAS PRANEŠIMAI

MOTERŲ TINKLINIS LAISVOJOJE OLIMPIADOJE

Liepos 4 - 7 d. Toronte įvyksiančioje Laisvojoje Olimpiadoje bus ir moterų tinklinio varžybos. Lietuvių moterų komandos pagrindą sudarys Chicagos „Zaros“ ir „Neries“ tinklininkės. Prie jų bus prijungtos Clevelando „Žaibo“ ir Toronto klubų iškilėnės žaidėjos.

VYRŲ KREPŠINIO RINKTINĖ

Jau žinoma, kad vyrų krepšinio rinktinės pagrindą sudarys šių metų Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio meistras Toronto PPSK „Aušra“. Prie „Aušros“ bus prijungti kiti iškilėni žaidėjai iš Chicagos ASK „Lituanicos“ ir „Neries“, Detroito „Kovo“ ir Clevelando „Žaibo“.

ATIDEDAMAS SENJORŲ KREPŠINIO TURNYRAS

ŠALFAS organizuojamas senjorų krepšinio turnyras, turėjęs įvykti š.m. birželio 9 d. Clevelande, dėl per mažo šiuo metu užsiregistravusių komandų skaičiaus, nukeliamas į šį rudį. Tikslus laikas ir vieta bus pranešta padarius šiuo reikalu nutarimą.

Lietuvių rinktinę sudarymu rūpinasi atskirų šakų ŠALFAS komitetai.

ŠAULIMAS LAISVĖS OLIMPIADOJE

Laisvės olimpiados dalyviai nutarė rengti ir šaudymo varžybas. Numatyta įtraukti šaudymą šautuvais, „trap“ ir pistoletais. Varžybos bus latvių šaudykloje „Berzaine“ šautuvų ir „trap“ — birželio 23 d., pistoletų — birželio 30 d. Atidarymo iškilmės numatomos birželio 23 d. latvių šaudykloje. Laimėtojas paskirtos dovanos, kurios bus įteiktos „Olympium“ patalpose Laisvės olimpiados metu. Lietuvių šaudymo sekcijos atstovai yra J. Ušvaltas ir B. Balyš Savickas, 340 Dixon Rd., Apt. 2004, Weston, Ont. M9R 1T1. Tel. (416) 244-2267.

Saudymo sekcija

Futbolas svetur

ITALIJA

1984 m. Europos futbolo meistro taurę tarpklubinėse komandinėse varžybose laimėjo FC Liverpool įveikęs AS Roma 5-3. Ir šį kartą Romoje, po rungtynių, neišvengta riaušių, kuriose vienas asmuo žuvo, trisdešimt sužeisti atsidūrė ligoninėse ir penkiasdešimt asmenų buvo policijos suimti.

Sios rungtynės Europoje vyksta tik nuo 1956 metų. Statistika rodo, kad pirmuosius penkis kartus šią Europos meisterio taurę laimėjo Real Madrid komanda. 1983 m. ją laimėjo Hamburg SV, 1982 — Aston Villa, 1981 — tas pats FC Liverpool ir t.t.

Urugvajus

Tarptautinio garso vidurinio lauko žaidėjas Ruben Paz, vadinamas Urugvajaus Maradona, už 450,000 dol. iš Brazilijos Porto Alegre pereina į kolumbiečių America Cali komandą.

V. Kriščiūnas

DR. V. PALČIAUSKAS PASAULINIS ČEMPIONAS

Dr. V. Palčiauskas

Prezidentas R. Reaganas tokiu laišku pasveikino mūsų šachmatų didvyrį V. Palčiauską: „Man buvo malonu patirti, kad laimėjai X-tas pasaulio pirmenybes susirašinęs. Tau pridera didžiulius savo pasiekimus!“

Amerikiečiai šachmatininkai džiaugiasi V. Palčiausko pergale. Aštuoniolika metų praėjo nuo tada, kai amerikietis H. Berlineris laimėjo V-tas pasaulio pirmenybes susirašinęs.

CCLA suburia susirašinęs šachmatininkus išsiskaidžiusius po JAV-es, ir šiuo tikslu leidžia „The Chess Correspondent“. Šio laikraščio gegužės mėn. laida šaukte šaukia: „Palčiauskas laimi!“ Šia tema parašyti keturi straipsniai, paskelbti ir šeši čempiono žaidimai, pirmajame pasulyje jo nuotrauka. Leidinyje pasakojama, kad V. Palčiauskas yra Amerikos lietuvis, 1941 m. spalio 3 d. gimęs Kaune ir į Ameriką atvykęs per Vokietiją. V. Palčiauskas rimtai šachmatais žaisti pradėjo būdamas trylikos metų; meistru tapo būdamas dešimt vienu metų. Illinojaus Universitete Urbanoje dėstė fi-

zika, tačiau pernai, kartu su žmona Aurelija, persikėlė į Californiją.

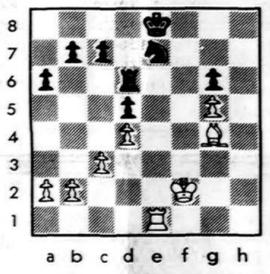
Prieš dvyliką metų V. Palčiauskas susidomėjo šachmatais susirašinėjant, kurie skiriasi nuo paprastų šachmatų tuo, kad ėjimai perduodami paštu. Šachmatininkams leidžiama ėjimą svarstyti tris dienas, leidžiama naudotis knygomis, tačiau neleidžiama tartis su kitais šachmatininkais. Aišku, visa tai priklauso nuo šachmatininko taurumo.

V. Palčiauskas aplamai patenkintas šachmatais susirašinėjant. „Man pačiam tai tikamai suteikė mano meilę šachmatams su mano specialybės poreikiais. Šachmatais susirašinėjant lyg ir pasikiviečiu pasaulio pranašius šachmatininkus į savo namus... Kiti patogumai yra: pirma, kad atsipalaiduota nuo šachmatų laikrodžio sukurtos įtampos. Antra — galima mokytis atidarymų ir sukurti teoretinių naujų žaidimų besivystant, kas atima atminties įtaką. Trečia — klaidos pašalinamos ir strategija susvarbėja. Galiausiai, šachmatai susirašinėjant, yra gera proga susirašinėti su žmonėmis gyvenančiais plačiajame pasaulyje.“

Pasaulio pirmenybėmis susidomėta didžiuliosiuose krašto laikraščiuose. Žemiau pateikiama ištrauka iš žaidimo kuris buvo nagrinėjamas „Los Angeles Times“.

Juodieji numainė figūras, tačiau visvien baltųjų karalius prisiveržė į juodųjų stovyklą po a4-a5-a6 ir Kb6-a6-a7, ir juodieji pasidavė. Ne veltui V. Palčiauskas gilinasi į žaigmes, kada daugelis šachmatininkų apleidžia šią šachmatų šaką.

Andrius Kulikauskas

LAISVĖS OLIMPIADA TORONTE

1980 m. vasarą Toronte įvyko pirmoji „Laisvės olimpiada“. Tai įvyko ryšius su Maskvoje vykusia pasauline olimpiada ir tuomet JAV vyriausybės organizuotu boikotu. „Laisvės olimpiados“ tikslas yra atkreipti dėmesį į faktą, kad po sovietų vėliava dalyvauja pavergtų kraštų atstovai, kurie neturi teisės atstovauti savo pavergtam kraštui, bet laimi medalius Sovietų Sąjungai.

1984 m. „Laisvės olimpiados“ tikslai pagrindinė tokie patys, tačiau šį kartą dėmesys skiriamas ne tiek protestui, kiek olimpinei idėjai, primenant faktą, kad ir vėl pavergtų tautų atletai negali atstovauti savam kraštui.

1984 m. olimpiados tikslai: 1. skatinti atletinį bendravimą Sov. Sąjungos pavergtų tautų išsivijoje; 2. skatinti varžybines dvasias sportinėje arenoje, atkreipiant kitataučių dėmesį į sportines pajėgas lietuvių, latvių, estų ir ukrainiečių atletų tarpe; 3. atkreipti visuomenės dėmesį į tai, kad olimpiniai idealai bei žmonių teisės nėra paisomos kai kuriose kraštuose; 4. išgauti iš pasaulinės olimpiados teisę pavergtom tautom dalyvauti atieties olimpiadose kaip savo kraštų atstovams.

1984 m. „Laisvės olimpiados“ siekiai yra ryškinti tautinį identitetą, laisvą apsisprendimą, laisvą atstovavimą olimpinėje arenoje ir tarptautinį pripažinimą tautos laimėjimų per individualių atletų laimėjimus.

1984 m. „Laisvės olimpiada“ vyks Toronte birželio-liepos mėnesiais. Birželio 23 ir 30 d. Latvių žuklautojų klubo vyks šaudymo varžybos. Liepos 2 d. 5:30-7:30 val. vak. Ontario Place, Summer Gardens bus „Laisvės olimpia-

dos festivalis“, kuriame pasirodys lietuvių, latvių, estų ir ukrainiečių atstovai su kultūrine programa. Liepos 5 d. prasidės sportiniai renginiai Etobicoke Centennial Park Olympium patalpose. Vykis krepšinio, futbolo, ledo ritulio rungtynės. Liepos 6 d. tęsis krepšinio, futbolo, ledo ritulio bei lengvosios atletikos varžybos. Liepos 7 d. vyks orasvydžio, teniso, plaukimo, lengvosios atletikos rungtynės bei futbolo, krepšinio ir ledo ritulio baigminiai žaidimai ir šokiai.

Šiam plataus masto renginiui finansuoti bus organizuojama olimpinė loterija bei renkamos lėšos per atskirų tautybių atstovus.

1984 „Laisvės olimpiada“ jau susilaukė plačios paramos iš kitataučių. Garbės pirmininku yra Leonas Rautinšas. Rėmėjai: William Davis, QC (Premier of Ontario), David Peterson (Leader of the Opposition), Bob Rae (Leader Ontario NDP), Paul Godfrey (Metro Toronto Chairman), Dennis Flynn (Mayor of the City of Etobicoke), Arthur Eggleton (Mayor of the City of Toronto), David Johnson (Mayor of East York), Mel Lastman (Mayor of the City of North York), Alan Tonks (Mayor of the City of York), David Crombie (MP Rose-dale), John Crosbie (MP St. John's West), Otto Jelinek (MP Halton), Flora MacDonald (MP Kingston and the Islands), Michael Wilson (MP Etobicoke Centre), Bernard Newman (MPP Windsor-Walkerville), Tony Ruprecht (MPP Parkdale), Yuri Shymko (MPP High Park — Swan-sea).

Rėmėjai yra ir dr. J. Žmuidzinas, Lietuvos konsulas, dr. E. Upenieks, Latvijos

V. Palčiauskas, žaidamas baltaisiais prieš belgą J. Boeji, išsaugojo vos pastebimą pranašumą. Pirmiausia jis panaudojo savo bokštą, kuris buvo pastatytas atviroje statmenoje ir užtat buvo kiek geresnis už juodųjų bokštą.

34. Bel-e6!

Juodieji nekirto šio bokšto, nes tada baltųjų karalius būtų prasiveržęs į juodųjų stovyklą per laukelį e5. Užtat atsirado silpnai pėstininkai laukeliuose d5 ir d6.

34...	Ke8-f7
35. Be6-d6	c7-d6
36. Kf2-e3	a6-a5
37. Ke3-d3	Ze7-c6
38. Kd3-c2	a5-a4
39. b2-b3	a4-b3
40. Kc2-b3	Kf7-e8
41. Rg4-e6	Zc6-e7
Rikis savas ištuštėjusioje lentoje, ir baltųjų rikis ypač erzinio juoduosius kadangi jam buvo lengva pulti pėstininkus įklimpusius laukeliuose d5 ir g6.	
42. Kb3-b4	Ke8-d8
43. Kb4-b5	Kd8-c7
44. a2-a4	Kc7-b8
45. Kb5-b6	Ze7-c8
46. Re6-c8	Kb8-c8

Andrius Kulikauskas

konsulas, I. Heinsoo Estijos konsulas, P. Savaryn, QC, Laisvojo pasaulio ukrainiečių pirmininkas.

Olimpiados rengėjai: Š. Amerikos baltiečių sporto federacija, Ukrainiečių sporto federacija Š. Amerikoje, Kanados estų bendruomenė, Kanados latvių bendruomenė, Kanados ukrainiečių bendruomenė.

1984 m. „Laisvės olimpiados“ būstinė yra ukrainiečių patalpose, 83 Christie Street, Toronto, Ont. Canada M6G 3B1. Veikia 24 valandas telefonas, kuris priima visus skambinimus: (416)537-4375.

Lietuvių visuomenė kviečiama atkreipti dėmesį į šį svarbų renginį ir prisidėti ne tikta savo dalyvavimu, bet ir aukomis (siųsti minėtui adresu).

Gabija

Red. Pastaba: sutrumpintą šį straipsnį perspausdiname iš Toronte leidžiamų „Tėviškės žiburių“.

LIETUVIAI EUROPOS JAUNIŲ PIRMENYBĖSE

Neseniai pasibaigė finalinės futbolo rungtynės dėl Europos jaunių (žemiau 16 metų) meisterio taurės. Jas laimėjo V. Vokietija įveikdama Sovietų Sąjungą 2 - 0. Už Sovietų Sąjungos jaunių žaidė ir du lietuviai iš Vilniaus „Žalgirio“ futbolo klubo, tai vartininkas Kalinauskas ir puolėjas Bublinauskas. Šios finalinės rungtynės įvyko Ulmo mieste, V. Vokietijoje.

Vilniaus „Žalgirio“ vyrų komanda Sovietų Sąjungoje (Kieve) sužaidė su garsiaja Kievo „Dynamo“ 0 - 0. Kievo „Dynamo“ šiuo metu yra antroje vietoje, o Vilniaus „Žalgiris“ kol kas arti galo.

V. Kriščiūnas

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS - 161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL. Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Subscription Rates \$50.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$50.00 Foreign countries \$50.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto		
	metams	1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$50.00	\$30.00 \$20.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	\$50.00	\$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$50.00	\$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$50.00	\$30.00 \$20.00
Savaitinis (Seštad. pried.)	\$30.00	\$19.00

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 - 4:00.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuofūra. Nesuaukotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį netaiso. Skelbimų kainos prisiūnčiamos gavus prašymą.

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

Literatūra yra geniausiai investavimas, iš kurio nuosimčiai plaukia per visus būsimuosius laikus.
J. Burroughs

Dr. Peter T. Brazio ofisą perėmė
DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849
Val: pirm. ir penkt. 12-5; antr. ir ketv. 12-4-6:30; šešt. tik susitarus.

Dr. Upendra C. Shah
Vidaus ligų specialistas
Diabeto, thyroid'o ir kitų harmoninių negalavimų
2454 W. 71 St. Chicago
Tel. 778-5099
Val. pagal susitarimą.
24 val. „answering s.“ Tel. 242-3846

DR. K. G. BALUKAS
Akusherija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepa, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

DR. EDMUNDAS VIZINAS
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 o-8; antr. 12-o; penkt. 10-12, 1-o.

Ofs. 735-4477; Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
217 East 127 St., Lemont, Ill.
1 mylia į vakarus nuo Ateitininkų namų
Tel. 257-2265
Val. pagal susitarimą.

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000; Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Tikrina akis. Pritaiko akininius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvų gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

Dr. Juozo Meškauskio ofisą perėmė
T. RAMA, M.D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71-mis ir Campbell Ave. kampas)
Tel. 434-1818 ir 476-3344
Res. 852-0889
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.p.p. Tik susitarus

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šeštad.

Ofiso tel. buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet.

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st. Street
Ofiso tel. RE 7-1168; Rezid. 385-4811

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽILOBAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-6; šeštadienis pagal susitarimą

Ar šiaip žiūrėsime, ar taip žiūrėsime

KOALICIJA VEIKIA GERAI

Pagal vieną teoriją, sovietai labai būtų norėję pasiūsti savo komandą į Los Angeles, nes jų ideologinėj sistemoj siekti sportinių, ypač olimpi- nių pergalių yra aukšto prioriteto tikslas, apvilktas didžiule politine-simboline reikšme. Bet kai paaiškėjo, jog šikart jiems pasitikti kuriamos planingai „atsiaurios sąlygos“, kuriomis nebe jie manipuliuos įvykių kryptį, o jie patys bus manipuluojami ir statomi „psichologinio karo“ taikiniu, — jie nusprendė „susirinkti žaisliukus ir iš-eiti“.

Kitai tarant, yra sąlygų, kuriomis sovietai nebegali efektyviai funkcionuoti. Bet kaip tik tokios sąlygos žadėjo šiemet susiklostyti Los Ange- lėje — daugiausia aktyvų (ir JAV vyriausybės „nesudraus- tų“) antisovietinių grupuočių dėka. Užtat sovietų vado- vėybė ir padarė racionalią išvadą, kad dalyvavimo olimpiadoje galima naudoti šiuo atveju neatsvers galimos jėgos žalos.

Bet jeigu Maskvai iš tikrųjų, pagal jų pačių intere- so apskaičiavimą, šios vasa- ros olimpiadoje dalyvauti neapsimoka, tai ar tas nero- do, jog būtų buvę geriau, kad tos antisovietinės grupuotės, užuot stengusios sovietus atstumti („ban the Soviets“), būtų bandžiusios juos prisivi- olioti — pagal principą: kas neapsimoka Maskvai, apsimoka mums?

Anaipol!

Juk jei ne vienintelė, tai bent pagrindinė priežastis, dėl ko sovietams šiemet dalyvau- ti olimpiadoje neapsimoka, tai (pagal šią teoriją) kaip tik to- ji, kad anos antisovietinės grupuotės ir sudarė jiems tas „nepakenčiamas sąlygas“, dėl kurių sovietai atsisakė daly- vauti. Jeigu Ban the Soviets koalicija ir Baltų laisvės lyga nebūtų minėta prasme pasi- reiškusios, tai ir sovietams dalyvavimas olimpiadoje nebūtų tapęs bent potencialiai žalingu. Žodžiu, koalicijos bei lygos atliktoji ir užsibrėžtoji veikla ir yra tas faktorius, padaręs Kremliaus dalyvavi- mą jam nenaudingą. Todėl sakyti, kad koalicijos vadai prasizengė principai: kas neapsimoka Maskvai, apsimoka mums, nėra logiška.

Pratęskime šią dialektiką dar toliau. Jeigu koalicininkų veikamai buvo tai, dėl ko sovietams dalyvavimas pasid- arė nenaudingas, tai išsina, kad jeigu tų veiksmų nebūtų buvę, tas dalyvavimas jiems būtų likęs naudingas. Todėl, pagal tą patį principą (kas naudinga Maskvai, nenaudinga mums) dar sykį gauname išvadą, jog koalicininkams reikėjo veikti taip, kaip jie ir veikė: stengtis sovietus nuo olimpiados atbaidyti. Ergo, ir vienu, ir kitu atveju — mažeikininkų dirbtai gerai!

Bet, stop! — ar nebūtų, mūsų požiūriu žiūrint, dar geresnis buvęs toks scena- rijus: sovietai olimpiadoje dalyvauja — ir tik tada mes kertame jiems smūgį? Čia prisimena ankstesniame mūsų vedamajame pavarte- tas šuns palyginimas. Jeigu mūsų tikslas — pakenkti sovietininkams šuniui, tai ar nebūtume mes jam pakenkę daugiau, jeigu būtume jį prisivilioję, pririšę prie grandinės ir paskui jį mušę pririštą, negu kad iš karto jį nubaidę? Žinoma, skauda šuniui būti nuvytam nuo olimpinės aikštės, tačiau ar nebūtų jam dar labiau skaudėję būti mušamam pozicijoje, iš kurios vargšelis ne- galėtų pabėgti?

Bet kaip šitoks „dar ge- resnis“ scenarijus būtų galėjęs išsirutulioti? Tik taip: koali- cininkams būtų reikėję savo antisovietinės veiklos planus rengti visiškai slapta, kad neduotų Maskvai priežasties į olimpiadą neatvykti. (Atsiminkime, mes čia vis operuojame prielaida, kad tik koalicininkų išsigandusi ji nutarė iš žaidynių pasitraukti.) Maskva, pamaniusi, kad olimpiadoj jai bus bent paken- čiamai „saugu“, į Los Ange- les būtų atvažiavusi — ir mes tada būtume capt jai už sprando su antisovietinėmis manifestacijomis ir visais kitais užplanuotais psicholo- ginės atakos būdais: pagalba defektoriams, jų instantiškas išreklamavimas, probatiška propaganda per spaudą, radi- ją, televiziją ir t. t. ir t. t.!

Tačiau ar būtume tuo atve- ju turėję garantiją, kad mums ši veikla bent dalinai pavyktų? Kaip jau anąkart rašėme, ar didžioji spauda mus paste- bėtų, jeigu nebūtume išanksti- niu reksningumu išsikovoję jos pripažinimo? Jei pabaltie- čiai nebūtų iš anksto pasirū- pinę koalicijos ir lygos vardu tapti, kaip vokiečiai sako, „ein Begriff“, vargu ar vėliau joms būtų būtų pasisekę. O kas, jei defektorių iš viso nebūtų atsiradę (kaip jų su viena išimtimi neatsirado ir nė vienoje buvusioje olimpi- adoje)? Taip juk irgi galėjo atsitikti! O tuo atveju — prieš olimpiadą visą laiką tik tylė- jus, kokios naudoms būtų buvę iš visų „slaptų“ pasiren- gimų tuos pabėgėlius priimti ir išgarsinti?

Galop, jei teorija, kuria čia vakar ir šiandien rėmėmės, yra klaidinga, — jei tikroji sovietų atitraukimo priežas- tis giūdi ne baimėje dėl koali- cininkų planų, o kur nors kitur (pvz., jų pastangoje sukompromituoti prez. Rea- ganą, įvairyti kylį tarp Ameri- kos ir jos sąjungininkų, paro- dyti, kad su Amerika „neįmanoma bendradarbiauti“), ir tuo labiau, jei Maskva to savo sprendimo buvo priėjusi jau seniau ir tik laukė geros progos jį paskelbti, — tai nežūrint ką koalicininkai būtų bedarę, sovietai vis tiek Los Angeleje nebūtų pasirodę ir tuo pačiu nebūtų davę mūsiškiams ne tos „idealos“ galimybės juos lyg tą pririštą šunį olimpiados metu „pakankinti“.

Taigi, jei būtume tik tyliai ruošdamiesi laukę to „pririšto šuns“ pasirodymo, būtume nie- ko nesulaukę ir nepešę net to, ką dabar turime...

O dabar išėjo taip, kad koalicija (1) iš anksto ir išra- dingais būdais sukėlė triukš- mą, gi Maskva (2) į tą triukš- mą reagavo, pasiaiškindama, kodėl ji olimpiadoj nedaly- vaus (nesvarbu ar pasi- aiškinimas nuosirdus ar ne), bet tuo pačiu sudarydama koalicininkams progą (3) demaskuoti ją kaip galybę, kuri (savo pačios netiesio- ginu prisipažinimu) labai bijo bent vieno dalyko: savų piliė- čių sąlyčio su laisva (ir saugu- mo agentų nekontroliuojama) visuomene. O koalicininkai šią progą (4) išnaudojo ir tebe- išnaudoja tiek, kiek jų pačių (to triukšmo pagalba) prasi- skintas kelias į masinės komunikacijos įstaigas (ir tų įstaigų „supratingumo“ riba) tai leidžia. Vis dėlto — juk tai šioks toks laimėjimas.

O kur tas kelias veda toliau — pasvarstysime ateinančio- je ir paskutinėje šios straips- nių serijos apie „mažeikinink- kus“ dalyje.

m. dr.

(Bus daugiau)

DIDŽIOSIOS DRAMOS PASKUTINYSIS VEIKSMAS

Vakarų pasaulis kurčias disidentų balsu

JONAS DAUGĖLA

Maždaug 1960 m. rusų mokslininkas Andrius Sacharovas išrado bolševikams van- denilio bombą, kuri tuo metu buvo galingiausias ginklas ir daug pajėgesnė žudyti žmones negu Amerikos išrasta atomi- nė bomba. Kremliaus valdovai Sacharovui pagerbti ir šiam laimėjimui atžymėti surengė šaunią puotą. Šioje puotoje mokslininkas buvo apdovano- tas aukščiausiais Sov. S-gos ordinais.

Savo kalboje A. Sacharovas pasakė: „Aš tikisi, kad šis bai- sus ginklas niekada nebus pa- naudotas“. Tuojau nuo kėdės pakilo raudonosios armijos maršalas ir šiuokščiu balsu nu- traukė mokslininko kalbą: „Tavo reikalas tuos ginklus iš- rasti ir pagaminti, o partijos vadovybė nutars, kada ir kur juos panaudoti“.

Tur būt, kaip tik šioje puotoje Sacharovas suprato, į kokias rankas pateko šis jo mirtinias išradimas. Tada jis suprato, kad tas baisus ginklas žmog- žudžių rankose gali ne tik pa- vergti visą pasaulį, bet ir su- naikinti didesnę žmonijos dalį. I. jis tuoj ryžosi, nepabūgęs represijų, bandyti įspėti visą Vakarų pasaulį apie gresiantį bolševizmo pavojų ir pražūtin- gas jų karines užmačias. O jau po Helsinkio susitarimų jis pradėjo viešai reikalauti, kad šie susitarimai būtų vykdomi Sov. S-goje ir Kremliaus valdžia duotų daugiau laisvių savo žmo- nėms. Už šias pastangas Sacharovas gavo Nobelio tai- kos premiją ir buvo paskelbtas žmonijos sąžinės skelbėju.

Tad tuo būdu prasidėjo pla-

tus disidentinis judėjimas. Šis judėjimas išplito ir kitose bol- ševikų pavergtose šalyse. Pa- ties Sacharovo teigimu stip- riausia Helsinkio grupė buvo susidariusi pavergtoje Lietu- voje.

Kol Kremliui buvo svarbi išorinio pasaulio nuomonė apie juos ir geri santykiai su vaka- rais buvo jiems naudingi, jie tas Helsinkio grupes pakentė. Tačiau, atėjus į valdžią žiau- rios praeities saugumiečiai Andropovui, šios grupės pacio- miš ziauriosiomis priemonė- mis buvo sunaikintos. Jų vei- kėjai nužudyti, suimti, įkalinti ar ištremti ilgų metų vergijai.

A. Sacharovo vardas tuo me- tu jau buvo visame civilizuo- tam pasaulyje gerai žinomas. Tad bolševikai nesuėmė ir ku- rį laiką leido jam „laisvai“ gy- venti. Tačiau kai 1980 m. jis viešai pasmerkė Sov. S-gos val- džią už Afganistano karą, jis buvo ištremtas į Gorkio miestelį. O šiandien jau jo likimas net nežinomas.

Veik visos vakarų valstybių vyriausybės ir organizacijos daro visas pastangas išvaduo- ti šį garsų mokslininką iš bolše- vikų vergijos ir sudaryti jam sąlygas patekti į laisvąjį pa- saulį. Iki šiol į laisvę įvairiais būdais yra pasiveržę nemaža disidentų, o jų tarpe ir keli lie- tuviai laisvės kovotojai.

Žinoma, sunku nuspėti, koks likimas laisvajame pasaulyje pasitiktų Sacharovą. Tačiau veik visi kiti disidentai laisva- jame pasaulyje dingsta ir lieka visų užmiršti. Jie buvo žymios

asmenybės, kol jie reikėsi ir kovojo pačioje bolševikų im- perijoje ir drąsiai kritikavo bol- ševikų valdžios veiksmus bei komunistų partijos liniją. Vakarietišką akys buvo didvy- riai, kol jie teismų salėse, tar- dymo kameroje ir vergų sto- vyklose nepabūgę kančios ir mirties pavojų ir drįso reikšti tiesos žodį.

Tačiau vos tik jie pateko į vakarus ir pradėjo čia skleisti žinias apie bolševizmo pavojus laisvajam pasauliui — jie liko užmiršti arba nutildyti. O ypa- tingai jie prarado vakarų pa- saulio politikų ir žinių tarny- bus malonę bei viešumos dėmesį, kai jie suabejojo, ar vakarų demokratijos yra pa- kankamai subrendusios pilnai suprasti rusiškąjį komunizmą ir jo tikruosius užmojus. Ypa- tingai šiai vakarietišką aplinkai nepatiko, kai jie pradėjo reikšti kritiškas pastabas dėl jų veda- mos užsienio politikos. Jie net susilaukė plataus pasipiktini- mo, kai jie pradėjo raginti neti- kėti bolševikų pažadams, susi- tarimais ir pan. Dar liūdniesnio likimo susilaukė disidentų ragi- nimas vakarų pasauliui pradė- ti skubiai ginkluotis, nes bolše- vikai visus susitarimus lengvai sulaužo ir derybose vertina tik karinę jėgą.

Ir pats Sacharovas buvo pa- tekęs į mūsų viešojo gyvenimo nemalonę, kai jis į Ameriką slapta išsivandė savo pasikalbė- jimą, kuris buvo paskelbtas „The New York Times“ dien- raštyje. Šiame pasikalbėjime jis įspėjo, kad sovietų šalinin- kai ir KGB agentai turi labai di- delę įtaką į vakarietišką politiką

ir žurnalistų nuotaikas. Šiame pasikalbėjime jis sako: „Vaka- rų pasaulis yra perpildytas žmonėmis, kurie, išnaudodami savo aukštąs vietas valdžios įstaigose, tarnauja sovietų tiks- lams. Kai kurie jų tai daro dėl savo idealizmo, kiti dėl mados, o dar kiti už pinigus. O dar kita šiuo Sov. S-gos šalininkų grupė sudaro naivūs, mažai infor- muoti asmenys, kurie užmer- kia akis tiesai ir iš prigimties yra labai imlūs melui. Ir labai gaila, kad jų tarpe yra daug žy- kyvų politikų, žurnalistų ir pre- kybininkų“.

Mums ir amerikiečiams ly- giai taip pat yra jau daug kartų kalbėjęs mūsiškis Vilius Bra- žėnas ir kiti John Birch organi- zacijos pasauliui — jie liko užmiršti arba nutildyti. O ypa- tingai jie prarado vakarų pa- saulio politikų ir žinių tarny- bus malonę bei viešumos dėmesį, kai jie suabejojo, ar vakarų demokratijos budrumo, bet už žmogaus teisių apgynimą iš- statė į mirtiną pavojų ir savo gyvybę. Iki šiol jis buvo daugel- io užmirštas ir tik dabar vėl bu- vo prisimintas, daromos pas- tangos jį išlaisvinti. Tačiau jo podukra abejoja, ar iš viso jis dar yra gyvas?

Panašiai kalbėjo Solženici- nas, Bukovskis ir mūsiškiai lie- tuviai disidentai. Bet ir jie visi neteko viešumos dėmesio vien- dėl to, kad drįso atkreipti vie-

šumos dėmesį į bolševikų klastą ir apgaule. Vietos ko- munistų suorganizuoti įvai- rūš „taikos frontai“, „žmogaus laisvių sąjūdžiai“ šiandien yra patraukę daug didesnį viešu- mos dėmesį.

Daugelis mūsų valdžios pa- reigūnų ir žurnalistų, kurie vadovauja užsienio politikai ir formuoja viešąją tautos nuo- monę, dedasi geriau pažįstą ko- munizmą. Ogi jie net nemoka rusų kalbos ir komunizmą yra matę tik Černenko kabinete ar pokylių salėse. Bet jiems visai nėra svarbi nuomonė tų, kurie ilgus metus yra išgyvenę ko- munistiniam „rojuje“, perėję komunistinių kalėjimų, tardy- tojų ir vergų stovyklų mokyk- lą.

Prie jų tektų prijungti ir visą lietuvių išeivijų visuomenę. Mū- sų visų pareiga būtų surasti bū- dus ir priemones plačiau pa- skleisti disidentų balsą ir jų valią. Nors mes turėtume ne- leisti jiems pranykti užmarš- tyje. Be abejo, kad tam yra rei- kalinga gerai suplanuota ir visuotinai suderinta veikla. Ji yra būtina vieningos politinės vadovybės ir turėtų būti remia- ma visos lietuviškos išeivijos. Plačiau suorganizuotos pas- tangos išgelbėti šios šalies idealistus, intelektualus nuo savizudybės tuo pačiu būtų di- delis įnašas ir bendrąją tautos laisvinimo talką.

LB ATSTOVAI LANKO SENATORIŲ OSI REIKALAIS

Gegužės 25 dieną lietuvių ir ukrainiečių atstovai JAV Tei- singumo departamento Spe- cialių Investigacijų įstaigos (OSI) reikalais buvo priimti Pensylvanijos valstiją JAV- ije Senate atstovaujancio sena- toriaus Arlen Specter. Priėmi- mas vyko Philadelphia miesto centre esančioje sena- toriaus įstaigoje. Lietuviams at- stovavo PLB valdybos vicepir- mininkas visuomenininkas reikalais inž. A. Gečys, JAV LB Visuomeninių reikalų zar- bos vicepirmin. Aušra Zerr, Philadelphia OSI apylinkės pirm. Teresė Gečienė ir inž. Pu- tinas Mašalaitis. Be lietuvių ir ukrainiečių, taip pat dalyvavo buvęs JAV kongresmanas Charles F. Dougherty, ad hoc Komiteto Pabaltijo valsty- boms ir Ukrainai JAV Kongre- se įsteigtas. Šiuo metu C. Dou- gherty yra artimas sen. Specter patarėjas. Pasimatymo metu sen. Spec- ter buvo supažindintas su OSI prasielkimais su JAV Kongre- so priimto įstatymo paskirti- mi, jos pareigūnų artimu bend- radarbiavimu su KGB, nesilaikymu JAV teisminių procedūrų apklausinėjant liu- dininkus, nuolatiniu naudoji-

musi sovietinių vertėjų pagalba, pilietybės netekusiuosius gresiančiu pavojumi būti išduo- tiems sovietams ir t. t. Sen. Specter stebino išskirti faktai, ir kelias atvejais jis pareiškė sa- vo susirūpinimą dėl OSI nesilaikymo šio krašto demokrati- niais pagrindais pagrįstos teisminės procedūros. Jis pri- ėmė pasiūlymą greitu laiku Wa- shingtone susitikti su OSI ap- kaltintuosius gynusiais advokatais ir iš jų tiesiogiai pa- tirti jų nusiskundimus dėl OSI. Savo ruožtu ukrainiečių ir LB atstovai pažadėjo artimiausiu laiku sen. Specter pateikti OSI reikalu pageidaujama do- kumentaciją.

Sen. Specter yra advokatas. Kelias kadencijas jis yra buvęs Philadelphia miesto vyriaus- tijos prokuroras. Šiuo metu jis yra vienas iš įtakingiausių JAV Senato teisių komiteto na- rių ir autorius šiuo metu svar- tomo siūlymo pertvarkyti JAV teisminę sistemą. Šio žymaus juristo galimas užsangaža- vimas svarbus tuo, kad jam esant žydų kilmės, būtų įmano- ma OSI klausimą nuodugnai iširti išvengiant apšaukimo nacių simpatiku ar antisemitu.

Lemonto Maifronio lituanistinės aukštesnės mokyklos šiu metų abiturientai. Iš kairės: T. Biskis, T. Kristopaitė, R. Karalūnas ir D. Cepelytė. Nuotr. A. Mockaitis

PIETŲ KRYŽIAUS DUKRA

ANDRIUS NORIMAS

ROMANAS

21

— Dieve... O Kunigundą ji žinojo esant tik tavo „boso“ dukterim! Lygiai, kaip ir aš patil... Dieve, Dieve! Mergaitė tai baisus smūgis! Tai tavo kaltė! Kodėl net nuo manęs viską slėpei? Algimantas pats susijaudinęs pats jaučia savo didelį nusikaltimą prieš dukterį ir žmoną. Jis tik ap- kabina Oliviją. — Supras mane... nenorėjau su- teikti jai skausmo... Užaugo graži, tamsiaodė, juodaplaukė ir laiminga... Argi galėjau jai giedrią dieną paversti vakaro šešėliu? O ir tau nenorėjau sa- kyti, kad buvau vedęs australietę... Žodžiu, buvau tvirtai apsisprendęs amžinai šią paslaptį neišduoti — niekam!

Olivija tyli. Ji jaučia, kad dabar ne laikas pri- kaištauti ir pyktis, o reikia sutelkti pastangas suras- ti dukterį. Albu ilgai tyli, kol, tartum atsigavusi po pirmojo smūgio, Olivija gliai atsistūsta.

— Vadinasi, jį pabėgo iš namų! Algimantai, ar tu taip nemana? Ji manęs dabar nekentia, nes nesu jos motina! Tai žinodama, ir aš pati slėpiau tavo melą, kad ji ne mano dukterė, o kažkokios Laimos...

— Esu tikras, kad ir manęs ji gali nekėsti už tie- sos slėpimą.

— Ką mes dabar darysime? Algimantas truputį galvoja. Paskui lyg pagyvė- ja.

— Bandykim skambinti jos draugėms!

— Ar mes žinome draugų telefono numerius ir adresus? Juk nei Išskyrus Audrutei Mateikaitę, kole- gijoje kitų lietuvių nėra, o kas kitos jos draugės — nežinau... Tiesa, ji minėjo man kelias... Dabar neatsi- menau pavardžių. Vienos vardas Susie, o kita, rodos, Alice... Bet nei pavardžių, nei adresų nežinau...

Algimantas apžiūri dukters kambarį.

— Olivija!

Į vyro šaukimą ji įbėga į Irmos miegamąjį.

— Ar žinai, kad ji pasiėmė savo daiktus ir drabu- žius?

Algimantas plačiai atskleidęs drabuzinės uždan- gą, parodydamas tik kelias senesnes sukneles ir vie- ną porą batelių Olivija su pasibaisėjimu apžvelgia tuščią drabuzinę, nurankiotas vietas ant stalo. Taip tuščias dabar atrodo dukters kambaris... Taip skaudu ir nyku sieloje... Užsidengia veidą rankomis ir pravirksta.

Vyras apglėbia, ant lovos prisėdusią, ir bando ra- minti.

— Ji pasišalino, Olyte... Bet tik tam, kad viena apmąstyty susidariusią naują savo padėtį. Kad ji pasiėmė savo daiktus, tai gerai! Tai prado, kad ji nėra perdaug nusiminusi, tik mums kiek apsvylusi ir nori viena viską apmąstyti, pergyventi. Žinok, kad dar vienas žmogus jos laukia ir ilgisi... gal daugiau, kaip mes — Vytautas. Taip, visai teisingai! Gal per jį mes ir Irma atrasime!

— Duok Dieve... Ak, Algimantai! Dabar žinau kaip skaudžiai tėvai turi apmokėti už savo jaunystės klaidas ir nuodėmes...

— Ar laikas, Olyte, dabar priekaištauti ir gailė- tis? Esu labai kaltas, nuo pat mažens neišaiškines- irmai jos kilimo ir kraujo. Tik dabar tai supratau... Bet kalčiausias buvau vakar, kai abudu išgėrė ginči- jomes, prisimindami mano praeitį... Nelaiku aš tau

tai atskleidžiau... buvome abudu labai neatsargūs... Olivija pamažu rimsta. Nusišluosto drėgnus nuo ašarų skruostus.

— Eime į saloną ir ten aptarkime...

Paduoda jam ranką ir juodu nueina atsiseisti pato- gijai į sofą.

— Tai bent dabar papasakok man visas aplinky- bes, kurios tave privertė vesti Kunigundą. Juk iki šiol aš tik žinojau, kad Australijoje buvai vedęs kaž- kokią Laimą ir ji, pagimdžiusi Irma, netrukus mirė. Bet kokia liga ji mirė, kodėl, kas atsitiko — nieko nežinau. Nenorėdama žadinti tavo buvusius jausmus primajai žmonai, skausmą jos netekus, aš niekad ne- klausinėjau ir nesigilinau... Bet dabar turi man vis- ką atvirai pasakyti visą teisybę.

Algimantas suneria rankų prištus, sėdėdamas ša- lia žmonos. Jo atvirose akyse Olivija skaitytė skaito norą išsiskirti, nusiimti nuo krūtinės slegiantį sunk- kumą. Sunkiai atsidusęs, pažvelgia dar kartą į pil- kas jos akis.

— Miela mano Olyte... Dabar aš tau galiu atverti visą savo širdį, visą savo ne tokią jau garbingą pra- eiti... Gailiuosi tai daug anksčiau nepadaręs... Dar kol Irmutė buvo visai maža mergaitė, tu puikiai ži- nai tą fotografiją, kurioje Kunigunda grupėje su sa- vo tėvais...

— Taip.

— Toji fotografija yra daryta prieš pat mano ve- dybas...

— Su Kunigunda? Juk nuotraukoje ji dar visiškai jauna mergaitė!

— Taip, ji buvo vos septyniolikos metų, bet... jau nėščia...

— Tai tu... Aha... Vadinasi, buvai priverstas!

(Bus daugiau)

Putnam, Conn.

VELYKINIS KONCERTAS

Velykų dienos, balandžio 22 d., popietyje, Matulaičio namų koplyčioje, kelios seselės, vadovaujamos seselės muzikės Bernadetos Matukaitės, atliko trumpą bažnytinės muzikos ir giesmių koncertą. Koncerto tema: garbė prisikėlusiam Kristui. Koncerto klausėsi Matulaičio ir Villa Maria namų globotiniai, būrys seselių ir keliolika vietos lietuvių.

Acū seselėms tą koncertą atlikusioms, nes tuo buvo vyresniųjų amžiumi diena pajavairinta, leidžiant jiems pamiršti dienos rūpesčius ir mintis pakelti į grožio sritį.

PAGALBA SESELĖMS — NAUDA VISIEMS

Marijos Nekalto Prasadėjimo vienuolyno seselės žinomo religinio kelimo ir lietuviško švietimo, kultūros bei pagalbos artimui darbas. Tiems darbams atlikti joms reikia plačios lietuvių visuomenės paramos, ypač, kad pajėgių seselių skaičius mažėja. Seselėms pagalbą teikti yra įsisteigę seselių rėmėjų būriai, ypač gausesniuose lietuvių telkiniuose. Vienas toks būrelis, vadinamas centriniu, susidarė iš seselių rėmėjų aplink Putnamą ir apima Naujosios Anglijos valstijas.

Balandžio 28 d. centrinė seselių rėmėjų vadovybė, keliolika narių ir seselių vadovybės atstovės turėjo pasitarimą, sukvietę vienuolyno bibliotekoje, vadovaujant pirm. prof. C. Masaičiui. Pasitarimas pradėtas vienuolyno kapel. kun. V. Cukuro sukalbėta maldą. A. Lipčienės perskaitytas praėjusio pasitarimo protokolas priimtas.

Didesnės darbo tarnos seselėms reikės liepos 22 d. Tą dieną seselių sodyboje ruošiamą metinę šventę — iškyla, vadinama lietuvių diena. Iškyla prasidės 11 val. ryto koncertu su šv. Mišiomis už Lietuvą. Po pamaldų maldininkų žygių prie Fatimos Marijos statulos. 3 val. p.p. bus Neringos stovyklautojų atliekama meninė — tautinė programa.

Veiks keli užkandžių kioskai, kuriuos juos apylinkių rėmėjų būriai, Lietuvos vyčiai ir moterų organizacijos, o pietūs bus paruošti seselių virtuvėje. Bus dveji dovanų paskirstymai: mažiesiems dovanas gamina seselės, rėmėjai ir mėgėjai. Suaugusiems bus vertingų daiktų laimėjimai — televizoriai, dviejų eilių tikro gintaro karoliai, įremitas šv. Kazimiero paveikslas (dailininko Igno), dail. Galdiko paveikslas, megztas lovos užklotas ir 100 dolerių pinigais. Laimėjimų bilietai išsiųstinėjami rėmėjams platinti, bet gaunami ir seselių raštiniuose. Ir šiemet laukiam gausaus lietuvių dalyvavimo, net iš tolimesnių vietų atvyksiančių organizuojamais autobusais. Visa tai įvykdyti ir daugybę svečių aptarnauti reikia nemažai pagalbos rankų; taigi laukiama talkininkų.

Pasidžiaugta ses. Augustos pranešimu, kad Chicago rėmėjai įgalino plėsti fondą rėmimui jaunuolių, nepajėgiančių atsilyginti už stovyklavimą Neringos stovykloje. Acū čekagietiams. Padėkoti ir bostoniškiams už 500 dol. paramą „Eglutei“.

Ilgiau diskutuotas reikalas gyvinti lietuvių susidomėjimą religiniu gyvenimu. Reikia, kad seselių rėmėjai asmeniniu kontaktu organizuotų savo aplinkos lietuvių didesniam Dievo žodžio pažinimui ir maldai, reikalui esant, kviečiant į talką ir seselės. Religiniu vienuolyno centru vis daugiau

naudojasi amerikiečių grupės, o lietuvių grupių naudojimas juo auga labai pamažu. Reikia skleisti žinią ir skatinti, kad lietuvių naudojimas tuo centru didėtų.

Mirusio vienuolyno kapelio kun. S. Ylos statyta Mindaugo pilis, istorinis ir meninis paminklas, pereis vienuolyno nuosavybėn. Bet piliai reikia naujo stogo, o tam ir lietuvių paramos (finansinės).

Posėdis baigtas prel. V. Blačiūno paskaityta šv. Jono evangelijos ištrauka.

MOTINOS PAGERBIMAS

Gegužės 13 d. vietos LB vadovybė suruošė motinos pagerbimą. 8 val. ryto vienuolyno kapel. kun. V. Cukuras, kartu su kun. A. Petraičiu, laikė šv. Mišias už motinas. Kun. Cukuras pamokslė išskėlė motinos pasiaukojimą, už ką motina verta aukščiausios pagarbos ir prisiminimo, tiek mūsų darbais, tiek malda, prašant Aukščiausiojo globos.

2 val. p.p., vienuolyno salėje po koplyčia, įvyko motinos pagerbimas pradėtas kun. V. Cukuro sukalbėta maldą. Paskaitininkė buvo Elena Vasyliūnienė — pedagogė, visuomenininkė, besireiškianti ir spaudoje, ypač aptariant kultūrinius ir meninius įvykius. Ji savo paskaitoje ryškino motinos reikšmę, jos nuolatinį rūpestį savo vaikų gerove; dėl to motina verta pagarbos, kuri reikiama ne tik žodžiais, elgesiu, bet ir meno, muzikos, ypač dailės darbais ir kitaip. Mes visi čia esame motinos gyvybės rizika.

Po paskaitos maldą už motiną iš mirusio kun. S. Ylos paruoštos maldaknygės perskaitė kun. V. Cukuras. Pabaigai visi sugiedojo „Marija, Marija“. Seselė Teresė M. parodė skaidrių rinkinį, kuriose pavaizduotas žmogaus gyvenimo dienos eigoje — nuo aušros ligi nakties, motinos, ypač dangiškosios motinos Marijos, globoje.

Minėjimui vadovavo dr. J. Kriauciūnas. Jis padėjo programos atlikėjams ir visiems dalyviams.

LB APYLINKĖS METINIS SUSIRINKIMAS

Gegužės 13 d., motinos minėjimą baigus, po pertraukėlės vyko LB Putnamo apylinkės metinis susirinkimas, kurį pradėjo pirm. dr. J. Kriauciūnas. Sekretoriavo Dangulė Sadūnaitė. Svarbiausi susirinkimo punktai buvo pranešimai ir einamieji reikalai.

Pranešimuose apžvelgta apylinkės metinė veikla. Valdya posėdžiavo tris kartus. Apylinkė apėjo ir amžinybės iškeliavo keli nariai, iš jų du ypač reikšmingi, tai kun. St. Yla ir doc. A. Vasaitis. Apylinkė turėjo motinos minėjimą. Vasario 16-tosios minėjimą ir vieną susirinkimą. Narių yra arti šimto, bet pusė jų globojami Matulaičio ir Villa Maria namuose; ketvirtadalis sudaro vienuolyno seselės, o kita ketvirtadalis — pensininkai ir tik 7 dirbantieji. Tačiau lietuviškieji reikalai paremti nemažomis pinigėmis sumomis. Š. m. Vasario 16-tosios proga laisvinimo reikalams surinkta 1141 dol., o švietimo, kultūros, šalpos ir kit. reikalams daugiau kaip pusantro tūkstančio dol.

Vadovybės pastangomis parašyta rezoliucijų ir daug laiškų vyriausybės pareigūnams, net į Lietuvą ir Rusiją, prašant jų intervencijos Lietuvos ir lietuvių reikalais. Pvz.: kelti Lietuvos bylą Jungtinėse Tautose, stengtis, kad OSI nutrauktų kooperavimą su sovietų KGB persekiojant lietuvius, išleisti Dariaus-Girėno pašto

1984 metų balandžio 5 d. mirė Putname, Conn. Matulaičio prieglaudoje a.a. Sofija Mantautienė-Putvytė. Buvo nuvežta į Worcester, Mass. į laidotuvų Dirs-Kazlauskos namus ir iš ten į šv. Kazimiero bažnyčią, kur šv. Mišias aukonojo parapijos klebonas kun. A. Micūnas, koncelebruojant kun. Krasauskui ir kun. Jankauskui. Po to vėl buvo parvežta į Putnam, Conn., N. Pr. seselių kapines, kur su velione prie duobės atsisveikino Šaulių centro vald. vardu inž. J. Stašaitis, Trakų rinktinės pirmininkas J. Bajerčius, Broktono Šaulių kuopos pirm. inž. J. Stašaitis.

A.a. Sofija Mantautienė buvo viena iš šios kuopos steigėjų. Velionė nuo jaunų dienų buvo šaulė veikėja, nes jos tėvas buvo Šaulių Sąjungos įkūrėjas — Vl. Putvytis. Prieš mirtį ji prašė, kad būtų aprengta lietuviška pilka šauliška uniforma, kokią ji dėvėjo būdama Lietuvoje.

A.a. Sofija paliko savo vyrą Aleksandrą Mantautą, taip pat Matulaičio namuose, Floridoje seserį Emiliją, sūnų profesorių dr. Vaidevutį su žmona ir dukrele, dukterį Ramintą Moliėnų su vyru Petru. Jie augina dvi dukreles, taigi a.a. Sofija paliko tris anūkes.

A.a. Sofija buvo baigusi Šiaulių gimnaziją 1919 metais ir tuoj pradėjo dirbti Eltoje. Greitai įsijungė į Šaulių s-gos darbą. 1920-22 Kauno šaulių moterų sporto vadovė ir Kauno šaulių būrio švietimo bei tautinio auklėjimo sekcijos sekr. Aktyviai dalyvavo kartu su savo vyru Klaipėdos sukilime. 1923.X.8 išrinkta Lietuvos moterų šaulių s-gos tautiniam laivynui remti valdybos sekr. Pradėjus kurti moterų šaulių vienetus, 1927 buvo organizacinės komisijos sekr., vėliau laikinojo moterų centro komiteto vicepirm., tarybos pirm. ir 1938 šaulių moterų vadė. Skaitė paskaitas organizaciniams ir tautinėms bei šauliškos ideologijos klausimais šaulių rinktinėse, būriuose, įvairiuose moterų kursuose, stovyklose ir kt. Savo nuoširdžiu žodžiu, labai

ženklą, remti „Laisvės“ ir „Free Europe“ radijo transliacijas į Lietuvą bei kitus sovietų pavergtus kraštus, ir pan.

Putnamo lietuviai aktyviai talkino paruošiant šv. Kazimiero minėjimą Hartforde, ypač kun. V. Cukuras, seselės, dr. J. Kriauciūnas, o prof. C. Masaitis — Romoje. Bent 3 putnamiečiai dalyvavo politinėje konferencijoje New Yorke, gegužės 11 d.; trys — apygardos suvažiavime Waterburyje, balandžio 8 d. Iždininkė O. Žilionytė pranešė išdo pajamas ir išlaidas; išde dar turima 280 dol. Kontrolės komisijos aktas, atliktas O. Strimaitienės ir seselės Augustos, patvirtino gerai atliktus iždininkės ir sekretorės darbus.

Einamuose reikaluose Putnamo lietuviai buvo skatinami: 1. Remti šv. Kazimiero minėjimo ir lietuvių dienų rengimą Toronte, Kanadoje, š.m. rugsėjo 1-2 d., tiek finansiniai, tiek dalyvavimu; 2. Remti šv. Kazimiero minėjimą Bostone, šį rudenį; 3. Remti Clevelande ruošiamą tautinių šokių šventę finansinai ir dalyvavimu. Mūsų apylinkėje tam reikalui jau surinkta daugiau 300 dol. Į šią šventę galiama vykti ir autobusais iš Hartfordo ir Worcesterio. Apie vykimą informacijos kreiptis: A. Dziūk — Hartforde, J. Miliauskienė — Worcesteryje. Susirinkimas baigtas Lietuvos himnu. Dalyvavo arti 40 asmenų. Po susirinkimo maloniai pabendrauta vaišinantis kavute ir užkandėliais.

J. Kr.

-PUTVYTĖ

A. a. Sofija Mantautienė

patraukdavo į šaulių eiles nemaža moterų.

Šaulių s-gos reikalais lankėsi Suomijoje, Latvijoje, Estijoje ir Čekoslovakijoje. Be to veikė Lietuvos Vaiko draugijoje, viena iš iniciatorių Savitarpinės pagalbos d-ai steigti, buvo Lietuvos prieglaudų inspektorių rūpinosi kalinių vakarus. Muencheno-Freimano stovykloje buvo UNRA tarptautinių amatų kusų sekr., Viena iš liet. gimnazijos organizatorių, dalyvavo Pabaltijo moterų tarybos darbuose. 1949 atvyko į JAV ir nuo 1952 Lietuvos Šaulių s-gos organi-

Kelias į altoriaus garbę
J. VAISNORA, MIC

Ark. Jurgio Matulaičio beatifikacijos bylos apžvalga. Generalinės Postuliacijos leidinys 1980 m.

Kaina su persiuntimu \$1.00. Gaunama DRAUGE.

MOTIEJUS KARASA

Gyvenimo sukuriuose Atsiminimai 1901-1951

Autorius Nepriklausomybės laikais ėjo įvairias pareigas ir pasiekė pulkininko-leitenanto laipsnį. Išskyrus Nepriklausomybės laikotarpį, visą gyvenimą praleido pesekiojimų, vargų ir pavojų lydimas. Knyga turi 424 psl. Kieti viršeliai. Išleido Devenų kultūros fondas. Kaina su persiuntimu \$13.00.

Užsakymus siųsti: "DRAUGAS" 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS KATALIKU BAŽNYČIOS KRONIKA

VI tomas. Pogrindžio leidinys

Sis tomas paskirtas Kronikos 10 metų sukaktčiai paminėti. 688 psl. kieti viršeliai. Viršelis ir iliustracijos — seselės Mercedes. Išleido Lietuvos kronikos sąjunga, 6825 So. Talman Ave., Chicago, Ill. Spausdino Kingsport Press, Kingsport, Tennessee 1983 m. Kaina su persiuntimu \$8.50.

Užsakymus siųsti: "DRAUGAS" 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Sekmadieno rytas — tai vienas paveikslas iš puošnios dail. POVILO PUZINO monografijos, kuri yra didelio formato ir talpina net 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madoną, apdovanotą aukščiausia premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New Yorke. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: svetimtautiui ar lietuviui. Kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629 Illinois gyventojai prideda \$1.50 valstijos mokesčio.

zacinio steigėjų branduolio narė, nuo 1954.III laikinosios centro valdybos ir darbo prezidento narė bei šaulių moterų skyriaus vedėja, nuo 1958.VII.5 Centro valdybos moterų šaulių vadovė. Be to, dalyvavo Balfo, LB, Liet. kat. moterų s-gos beikoje. Kartu su savo vyru A. Mantautu parašė Vl. Putvio biografiją. Bendradarbiavo Trimite, Šaulėje, Motinos ir Vaiko ir Tremties trimto žurnaluose.

Iš šio aprašymo matyti, kokios lietuviškos šauliškos sielos buvo a.a. Sofija. Ji ėjo per gyvenimą, nešė, sakyčiau, šviesą ir šaulišką idėją ten, kur ji matė, kad daugiausia reikia — lietuvišką kaimą, į Lietuvos miestus ir miestelius, kur tik moterų šaulių kuopos ar būriai buvo. Ji neieskojo garbės ar atpildo, bet atliko seserišką šaulišką pareigą, nes matė, kad po karo nualinta Lietuva sparčiai kėlėsi, bet lietuvišaulė daugiausia dar nebuvo jokių mokslų išėjusi, tai tos jaunos šaulės ir buvo reikalingos tautinio supratimo, ideologinių pažiūrų susidarymo ir savo, kaip moters šaulės įsisaugojimo. Čia a.a. Sofija visoms buvo tikra motina — patarėja. Ir jos darbas nebuvo veltinis. Matėme vėlesniais metais dešimtimis tūkstančių šaulių moterų kuopų ir būrių, su jos

išauklėtomis vadovėmis lietuvaiteis. Taigi reikia lenkti galvą priešakyje. A.a. Sofija įdiegė motinišką meilę ir savo šeimai. Sūnus prof. dr. Vaidevutis vedė rentgenologę Šimulynaitę, dukrelę auklėja lietuviška dvasia, kalba lietuviškai. A.a. Sofijos duktė Raminta matematikos profesorė, ištėkėjusi už laisvam pasaulyje žinomo vyr. skautininko filisterio Petro Molio. Jie turi dvi dukras

lietuvaiteis. Taigi reikia lenkti galvą priešakyje. A.a. Sofijos kapo, nes jos darbai dar ilgai bus žinomi lietuviams. O jai tebūna lengva laisvos Amerikos žemelė, ją priglaudusi Putname, Conn. Tikiuosi, kad šie mano žodžiai nebus lietuviškoje spaudoje paskutiniai, nes ji savo darbais užsipelnė būti plačiau paminėta.

Kazys Česna

A + A
VERONIKAI ADOMONIENEI mirus,
jos dukrai Savutei, sūnui Jonui su šeimomis ir giminėms nuoširdžią užuojautą reiškiam ir kartu liūdime.
L. A. BRAZDZIŲ ŠEIMA

Mylimai motinai
A + A.
VERONIKAI ADOMONIENEI mirus,
sūnui JONUI ADOMONIUI, jo ŠEIMAI ir visiems ARTIMIESIEMS nuoširdžią užuojautą reiškia
JANINA IR RIMAS VIENUZIAI

Ilgamečiui nariui
A + A, PETRUI GALINAUSKUI mirus,
žmonai AGUTEI, sūnams EDVARDUI ir ROMUI ir jų ŠEIMOMS gilią užuojautą reiškia
MARQUETTE PARKO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ ORGANIZACIJA

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TĒVAS IR SŪNUS
2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ
Laidotuvių direktoriai
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS
Laidotuvių Direktoriai
1446 South 50 Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

APLINK MUS

x Kun. Antanas Miciūnas, buvęs marijonų vienuolyno prie „Draugo“ vyresnysis, dabar Worcesterio Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas, yra apsiėmęs vadovauti „Draugo“ dienraščio rengiamai ekskursijai į Liurdą, Fatimą ir kitas įdomesnes Europos vietas rugpjūčio 2-20 dienomis. Į ekskursiją jau yra nemažas skaičius užsirašęs, bet priimami ir nauji ekskursantai.

x Rašyt. Povilas Gaučys, už brazilų rašytojų novelių vertimus ir išleidimą „Lianų Liepsnų“ vardu laimėjęs Brazilijos Meno ir literatūros kritikų draugijos premiją, birželio 9 d. išvyksta į Braziliją, kur šio mėnesio 23 d. bus jam įteikta premija. Anksčiau buvo numatyta išvykimas gegužės mėnesį, bet dėl premijos įteikimo atidėjimo, buvo atidėta ir kelionė. P. Gaučys grįš tik liepos pabaigoje.

x Dr. Kazys Ambrozaitis. JAV LB tarybos pirmininkas kalbės Beverly Shores Lietuvių klubo rengiamame tragiškojo Birželio minėjime, kuris bus šį sekmadienį, birželio 10 d., 2 val. p. p. Stankūnų restorane. Kun. Mykolas Kirkilas 12 val. p. p. Šv. Onos bažnyčioje atnašaus šv. Mišias už kankinius, o po pamaldų, 1 val. p. p. Stankūnų restorane bus bendri pietūs ir minėjimas.

x Algis Raulinaitis, žinomas lietuvių visuomenės veikėjas, susitaręs su Lietuvių dailiojo meno institutu, yra pagrindinis Prano Domsačio parodos organizatorius Los Angeles mieste birželio 15, 16 ir 17 dienomis. Paroda vyks Šv. Kazimierio lietuvių parapijos mokykloje. Bus išstatyti 28 P. Domsačio aliejiniai darbai.

x Į Chicagos aukštesniąją mokyklą nauji mokiniai bus priimami šį seštadienį, birželio 9 d., 9 val. ryto Jaunimo centre. Baigę pradžios lit. mokyklos 8 sk. priimami į 5 kl. be egzaminų. Jie tik užsiregistruoja. Nebaigę laiko egzaminus.

x TĖVŲ DIENOS šv. Mišių bei maldų novena prasidės birželio 8 d. ir tęsis iki 17 d. Marijonų koplyčioje prie „Draugo“. Ši novena skirta Švč. Jėzaus širdies garbei, meldžiant tėvams kūno ir sielos sveikatai, sėkmės darbuose, kantrybės kančioje, gi mirusiams — amžinosios laimės. Maloniai kviečiame įsijungti į šias ypatingas mūsų maldas. Savo tėvų, vyrų, uošvių ir senelių vardus siųskite: Marian Fathers, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629.

x Beverly Shores, Ind. išnomuojamas 4 kamb. butag. Blokas nuo ežero ir arti Broadway. Metams sutartis. Tel. 471-2975.

x Gražioje Marquette Parko apylinkėje į vakarus nuo Californijos gatvės, parduodamas namas su moderniu priestatu, su centriniu vėsinimu ir židiniu. Skambinti savininkui lietuviškai ar angliškai po 5 val. vakaro. 436-0864.

ARAS
Daugiametis ir taisyne visų rūšių STOGUS.
ARVYDAS KIELA
737-1717

x Arūnas Kaminskas šį sekmadienį 3 val. popiet diriguoja Illinois simfoninį orkestrą, kurio programoje bus atlikta Wagnerio preliudai iš „Meistersinger“, Čaikovskio Romeo ir Juliet uvertiura ir Dvoržako „Naujojo Pasaulio“ simfonija. Ši simfoninė koncertą rengia Cicero-Berwyno meno komisija, o ji finansuoja Illinois Arts Council valstybinė agentūra. Koncertas vyks toje pačioje salėje, kurioje buvo ir mūsų operos „Fausto“ spektakliai — Morton auditorijoje, Cicero mieste, 2324 S. Austin Blvd. Lietuviai turėtų dalyvauti.

x Cicero Lietuvių Bendruomenė rengia tragiškojo birželio minėjimą birželio 17 d. Tuojau po lietuviškų pamaldų Šv. Antano bažnyčioje bus minėjimas parapijos salėje. Visi, ypač jaunimas, kviečiami minėjime dalyvauti.

x Dr. R. Silbajoris skaitys paskaitą tema „Šio meto lietuvių literatūra ok. Lietuvoje“ šios vasaros Mokytojų ir jaunimo studijų savaitėje Dainavoje. Savaitė bus liepos 29 — rugpjūčio 4 d.

x Sol. Vaclovas Momkus giedos Juozo Stroliaus giesmę „Parveski, Viešpatie“ šį sekmadienį 10:30 val. pamaldų metu Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Vargonais palydės Alvydė Eitutytė.

x Vertinkime žmogų ne pagal jo turimą tarnų kiekį, bet pagal jo pasitarinamumo kitiems gausumą — 628 Alvydo radijo paskaita šį sekmadienį, 9:15 v. r. Sofijos Barkus radijo šeimoms valandos metu.

x Dipl. teis. Prano Šulo žodis pensininkams jų dokumentų reikalui, sveikatos reikalai, kultūrinė programa Sodybos pažmonyje šį sekmadienį nuo 2 val. p. p. Užkandis. Visi laukiami.

x Šv. Antano parapijos bažnyčioje Cicero šį sekmadienį, birželio 10 d., 7:30 val. šv. Mišias lietuviškai laikys kun. Kęstutis Trimakas, o 10:30 val. lietuviškai — kun. Benediktas Rutkauskas.

x E. Ruzgienė skaitys Mokytojų ir jaunimo studijų savaitėje Dainavoje paskaitą tema „Pirmojo skyriaus mokymas“.

x Už a.a. Romą Mišulų šv. Mišios bus aukojamos sekmadienį, birželio 10 d., 8 val. r. Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Prašoma pasimelsti.

x 1984 m. birželio mėn. 10 d., nuo 12:00-6:00 val. p. p. Lietuvių Montessori Draugija, ruošia Vaikų gegužinį Lemonę (St. Mary's Seminar — 1400 Main Street). Rasa Šoliūnaitė praves žaidimus, veiks žaislų laimėjimai ir vaikai turės progos pajodinėti arkliukais. Jūsų lauks lietuviški valgiai. Iki pasimatymo gegužinėje.

x Beverly Shores, Indiana, parduodami namai nuo 35,000 dol. iki 175,000 dol. Gražūs sklypai nuo 4,500 dol. iki 25,000 dol. Skambinkit Danguolei Bartkuvienei tel. 219-872-3384. Ann Carlson Real Estate — 219-872-4636.

x KVIETIMAS! KASOS, Lietuvių Federalinės Kredito Unijos Marquette Parko įstaigos namų atidarymas bus birželio mėn. 9 dieną, šeštadienį, 10 val. ryto nuosavuose namuose, 2615 West 71st Street. Kviečiame visus narius ir svečius apsilankyti, susipažinti, pasisvečiuoti. Kasos namų atidarymo Marquette Parke progą, lauksime narių bei svečių ir Cicero įstaigoje (10:00 iki 12:00), 1445 So. 50th Avenue.

Karolio Milkovaičio poezijos knygas pristatant. Iš kairės: Liet. Rašytojų dr. J. Prunskis ir J. Paštukas, Agnė Kizienė, autorius Karolis Milkovaitis, Jūratė Budrienė, kun. Juozas Prunskis ir Jonas Paštukas. Nuotr. P. Malėtos

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

REIKIA GYVIAU SUKURTI ŠOKIŲ SVENTĖS LABUI

JAV LB tarybos prezidentas gegužės 23 d. Jaunimo centro kavinėje buvo sušaukęs Chicagos apygardoje gyvenančių bendruomenininkų bei Tautinių šokių šventės darbuotojų informacinį pasitarimą tikslu sužadinti didesnę susidomėjimą šiuo šiuolaikiu beartėjančiu renginiu. Dalyvavo kelios dešimtys JAV LB Tarybos narių, apygardos bei apylinkių pirmininkų ar atstovų, šventės rengimo komiteto narių, įskaitant ir iš Clevelando atvykusį pirm. dr. A. Butkų bei lėšų telkimo komisijos pirm. dr. F. V. Kauną. Susirinkimą pravedė prezidento pirm. dr. K. Ambrozaitis. Pastarimas vyko tokia forma: pirmiausia, dr. Ambrozaitis perskaitė daugiau nei tuziną klausimų, visuomenei iškilusių ryšium su šventės rengimu; paskui į tuos klausimus paeiliui atsakinėjo dr. Butkus, ar kiti rengimo komiteto nariai, jei tai lietuvių specifinė jų darbo sritis; galop, tarp susirinkusiųjų ir dr. Butkaus išsivystė gyvas pasidalinimas nuomonėmis bei pageidavimais. Dr. Butkus tikino, kad nepaisant buvusiuju nesklaidumu, šventės ruošos darbai vyksta gerai ir pastaruoju metu net sustiprėjo. Pati šventė bus tikrai puiki (kolizijaus patalpos tam visais atžvilgiais idealios). Šoks 2,144 šokėjai iš 50 ansamblių. Atvyks ne tik iš JAV ir Kanados, bet ir iš Argentinos, Brazilijos bei Vokietijos. Su dideliu pagalbiniu kadru patį Clevelande varoma intensyvi reklama per amerikiečių spaudą ir televiziją, verbuojami masiškai atvažiuoti žiūrovais gretimos Pensilvanijos lietuviai. Bet to neužteks, 17,000 vietų kolizijai net ir tik pusiau pripildyti, jei aktyviau nepriimsime Chicagą, kuria kol kas jis esąs nusivylęs, pasakė dr. Butkus. Pasidžiaugė, kad Moterų Federacija parūpina autobusą, bet apgalvestavo, kad net ir tame viename dar daug tuščių vietų. O reikėtų, kad iš Chicagos atvyktų mažiausiai tarp 2,000-3,000 žiūrovų. Ragino, jei nebus suorganizuota daugiau autobusų, važiuoti privačiomis mašinomis, kas keliems visam kambarių susiglaudus kiekvienam išeitų visai pigiai. Kai kurie pasitarimo dalyviai tačiau suabejojo, ar tikėtis kelių tūkstančių žiūrovų iš Chicagos iš viso yra realistiška, ir savo ruožtu nusivylė stoka aiškios informacijos bei koordinacijos tarp Clevelando rengimo komiteto ir Chicagos darbuotojų.

Lėšų telkimo komisijos išd. K. Pabedinskas pranešė, kad šiuo metu šventei surinkta tik apie 17,000 dol. Į šią sumą neįeina lėšos, surinktos Ohio valstijoje (kur vėjui vadovauja V. Staškus) bei Kanadoje, ar pajamos iš jau parduotų bilietų. Kiek tų bilietų ligisli parduota, dar nebuvo žinoma.

x Raminta Vaitėnaitė, Chicago, Ill., mūsų jaunosios kartos „Draugo“ skaitytoja, pratęsė prenumeratą su 20 dol. auka. R. Vaitėnaitė skelbiame garbės prenumeratorė, o už lietuviško žodžio rėmimą nuoširdus acių.

x Bronius ir Michalina Ginčauskai, St. Petersburg, Fla., mūsų garbės prenumeratoriai, rėmėjai, lietuviškų organizacijų darbuotojai, pratęsė prenumeratą, pridėjo 20 dol. dienraščio stiprinimui ir 15 dol. auką „Draugo“ lėšų telkimui vėjui. Br. ir Mich. Ginčauskus ir toliau laikome garbės prenumeratoriais, o už nuolatinę paramą tariame nuoširdų acių.

x Kun. Theo Palis, Pittsburgh, Cal., mūsų garbės prenumeratorius, grąžino laimėjimų šakneles, atsianti „Draugo“ vėjui progą 50 dol. ir dar daugiau jų užsisakė. Labai acių.

Bendras šventės biudžetas — 190,000 dol. Nenuginčiama išvada: reikia visiems stipriai pasipausti, kad šventės nuostolis nebūtų didelis.

Kiekvienai JAV LB apylinkėi nustatyta tam tikra sukeltinų lėšų kvota, tačiau kol kas dar mažai apylinkių į tai kaip reikiant atsiliepė. Susirinkimo dalyviai betgi sutarė priimti, jog apylinkės — tikrai perkrautos. Aplamai, lietuvių visuomenė pastaruoju metu jaučiasi finansiškai išsėmusi, nes pernai metais ją gerokai „apšvarino“ Pasaulio lietuvių dienos ir lituanistikos katedra, o ir šiais metais šokių šventė turi konkuruoti su ta pačia katedra, šv. Kazimiero minėjimo išlaidomis ir visomis vienkartinėmis ar pastoviomis rinkliavomis.

Nuostolio atveju, pasakė dr. Butkus, bus sumažinta ar visai atsakyta parama į Clevelandą atvykstantiems tautinių šokių grupėms — jos turės pakios susimokėti kelionės ir kt. išlaidas. Tačiau jis patarė šiuo metu apie nuostolius nekalbėti, o dirbti, kad jų nebūtų.

Kai kuriuos posėdžio dalyvių nemaloniai nuteikė faktas, kad Kanada įsipareigojo šventei aukomis sutelkti tik 10,000 dol. Nors kanadiečiai priedo dar pasidžadėjo patys padengti savųjų grupių kelionės išlaidas, vis dėlto 10,000 inasas — per mažas, atsižvelgiant į tai, jog Kanados LB kartu su JAV LB dalinasi šventės rengėjos garbe bei atsakomybe. Kanadiečiai teisiškai, kad Amerika turi žymiai daugiau lietuvių, tačiau reikia prisiminti, kad į tą išpūstą JAV lietuvių skaičių įeina ir senųjų ateivių kartos, kurios lietuviškame gyvenime aktyviai nebedalyvauja ir prie to aukomis neprišauda. Be to, Kanados lietuviai ne ką blogiau įsitaisę už Amerikos ir diaugiąsias platesne valstybės socialine globa (apdrauda lietuvių atveju ir kt.), todėl galėtų prisiminti ir didesnę finansinę naštą bendruose reikaluose.

Aktorius a.a. Juozas Valentino paminklą Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse šventina kun. J. Vaišnys, šalia — velionio dukterė Danguolė Valentėnaitė. Nuotr. V.A. Račkauskos

Išsiskaitę šiuos bei kitus nusiskundimus, kartu ir pasiūlymus kaip pašalinti šventės rengimo darbo trūkumus, pasitarimo dalyviai išsiskirtė, gerai supratę, jog šventės pasisekimas yra nebe vieno to ar kito asmens, o visų mūsų bendras rūpestis. Jei kolizijos liepos 1 d. bus apyčiuštas — nukentės niekas daugiau, o tik lietuvių reputacija ir geras vardas, (ypač, jei šventėje pasirodys aukšti amerikiečių svečiai, kurių kvietimu etropiai rūpinamasi!). Tad visų drauge buvo pasiryžta dar labiau suaktyvinti mecenatų vėjų (mecenatai pagal paaukotos sumos dydį jau gauna veltus bilietus į šventę ir jos pašalinus renginius) ir dar gyviau raginti visų amžių tautiečius tą savaitgalį paskirti kelionei į Clevelandą.

drn.

NAUJAS AKADEMIKAS

Petras Arūnas Blūdžius gegužės 20 d. baigė Notre Dame universitete civilinę inžineriją, gaudamas bakalauro diplomą. Jis buvo išrinktas inžinerijos studentų draugijos sekretorium ir paskutiniams metais pirmininku. Jis dalyvavo Flanner Hall valdyboje, atstovaudamas savo skyriui ir prisidėjo prie naujokų įvesdinimo į universitetą.

Petras Blūdžius

Rugpjūčio 12 d. bus didelė šventė — Maldos diena, šv. Kazimiero minėjimas, Moterų sąjungos 70 metų sukakties minėjimas. Ta šventė bus A. ir M. Rudžių sodyboje. Pradžią 12 val. šv. Mišios bus 1 val. Jas atnašaus vyskupas V. Brizgys. Bus procesija. Prašomos moterų dalyvauti su tautiniais rūbais. Po iškilimų bus pietūs. Bus renkamas registracijos mokestis, susidariusiems išlaidoms padengti. Antras pranešimas buvo išdėstytas Gr. Meiluvienės. Kuopų aukoti pinigai — 125 dol. nusiųsti šv. Kazimiero minėjimo išlaidoms padengti. Antrą kuopos pranešimą padarė Juliana Ratsko. 3 kuop. neatvykus pirm. Danilėvičienėi, pranešimą perskaitė Vida Sakevičiūtė, 20 kuop. — Gr. Meiluvienė, 46 kuop. — Eva Lukas, 49 kuop. Antanina Baleišienė, 67 kuop. pirm. Pr. Ivanasienė ir 75 kuop. — B. Nadzveckas.

RŪPINTOJĖLIS ANT AKT. VALENTINO KAPO

Prieš dvejus metus, kovo 21 d. amžiams nutilo aktorius Juozas Valentino balsas. Po užsitęsio blaškymosi po platų pasaulį ir tėvynės Lietuvos ilgesio išskankintą kūną prigulėdė lietuvių šv. Kazimiero kapinėse — lietuviškiausios žemės sklypas po Lietuvos visame pasaulyje.

Dabar našlė Olga, dukterys Danguolė ir Žvaigždė bei sūnus Romualdas paženklinio jo kapą skulptoriaus Ramojaus Mozoliausko sukurtu lietuviško Rūpintojėlio antkapiu.

Ryšium su tuo kun. J. Vaišnys šeštadienį, gegužės 26 d. atnašavo šv. Mišias jėzuitų koplyčioje, pasakė momentui pritaikytą pamokslą. Mišių metu giedojo Dalia Kucienė. Po Mišių visi vyko į Šv. Kazimiero kapines, kur kun. J. Vaišnys paminklą pašventino. Šeimos pakviesti apeigų dalyviai susirinko Jaunimo centro mažojoje salėje pietauti, kurių metu aktorius Julius Balutis ir dukterė Danguolė pasikeisdami pasikaitė ištraukę iš a. a. Juozo Valentino mėgiamiausių tėvynės ilgesį apdainuojančių eilėraščių.

SAJUNGIEČIŲ SUVAŽIŪVIMAS

Gegužės 20 dieną Moterų sąjungos kuopų atstovės skubėjo į Marijonų vienuolyno koplyčią pamaldoms. Šv. Mišias atnašavo ir gražų pamokslą pasakė kun. Vytautas Bagdonavičius. Po pamaldų rinkosi į salę pusryčių. Suvažiavimą globojo 46 kuopos narės. Jos taip pat šventė savo kuopos 30 metų sukaktį. Todėl staliai buvo išpuošti gelėmis ir valgiais.

Apskrities pirm. Viktorija Leone, pasveikinusi visas, pakvietė Dalę Murray uždegė žvakę už 46 kuopos įkūrėją M. Šrupšienę, antrą žvakę uždegė M. Druktenienė ir trečią žvakę už draugiškumą uždegė Vida Sakevičiūtė. Kun. Vytautas Bagdanavičius pasveikino susirinkusias ir perdavė linkėjimus kun. J. Vaško ir kitų marijonų.

Po pusryčių pradėjo suvažiavimą. Maldą sukalbėjo V. Sakevičiūtė. Praeitą suvažiavimo protokolą perskaitė Eva Lukas. Pirm. V. Leone perskaitė veiklos pranešimą. Ji labai rūpinosi, kad gerai praeitų šv. Kazimiero minėjimas Šv. Vardo katedroje. Skambino parapijos ir organizacijoms, kad organizuotų autobusus ir kvieštų žmones, bet kai reikėjo jai važiuoti, ji negalėjo, nes sirgo.

Rugpjūčio 12 d. bus didelė šventė — Maldos diena, šv. Kazimiero minėjimas, Moterų sąjungos 70 metų sukakties minėjimas. Ta šventė bus A. ir M. Rudžių sodyboje. Pradžią 12 val. šv. Mišios bus 1 val. Jas atnašaus vyskupas V. Brizgys. Bus procesija. Prašomos moterų dalyvauti su tautiniais rūbais. Po iškilimų bus pietūs. Bus renkamas registracijos mokestis, susidariusiems išlaidoms padengti. Antras pranešimas buvo išdėstytas Gr. Meiluvienės. Kuopų aukoti pinigai — 125 dol. nusiųsti šv. Kazimiero minėjimo išlaidoms padengti. Antrą kuopos pranešimą padarė Juliana Ratsko. 3 kuop. neatvykus pirm. Danilėvičienėi, pranešimą perskaitė Vida Sakevičiūtė, 20 kuop. — Gr. Meiluvienė, 46 kuop. — Eva Lukas, 49 kuop. Antanina Baleišienė, 67 kuop. pirm. Pr. Ivanasienė ir 75 kuop. — B. Nadzveckas.

Po to pranešimą padarė direktorės Em. Prose ir Gr. Meiluvienė. Pirmoji kalbėjo angliškai, antroji — lietuviškai. Gautas laiškas iš centro pirm. Julijos Mack apie iškiliosios lietuvių moters seselės M. Aloyzijos pagerbimą, kuris bus birželio 2 d., šeštadienį, Nekalto Prasiidėjimo seselių vienuolyno patalpose, Putname. Suvažiavime dalyvavo septynių kuopų atstovės ir garbės viešnios: „Moterų Dirvos“ redaktorė Dalle Murray, Illinois direktorės Eilie Prose, Grasilia Meilus, centro išd., Vida Sakevičiūtė, izdo globėjos A. Šlierienė, Bernice Nedzveckas, vicepirm. M. Druktenis ir P. Zakaraitė. Jos pagerbė ir prisegė geleles.

Pabaigoje buvo sugiedotas Moterų sąjungos himnas. Apskrities pirm. V. Leone padėjo 46 kuopos narėms už malonų priėmimą.

Gr. M.

NEPILNAMETĖS MOTINOS

Kas penktas kūdikis Chicagoje gimsta keliolikametė. 1982 metais Chicagoje keliolikametės motinos iš viso sulaukė 10,538 kūdikių.

ATSILIKUSIEMS — 320,772 DOLERIŲ

Atsilikusiems vaikams pagelbėti fondas, kuris oficialiai vadinamas Forgotten Children's Fund surinko aukų 320,772 dol. Fondas panaudojamas dovanelėms atsilikusiems vaikams, kurių Illinois valstijoje yra apie 5000.

V. A. Rėk.